

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
1000 " "	60 " "
2000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen felül	150 " "
Résztvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	90 " "
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
 A szerkesztésért és kiadási felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
 Szerkesztő: **Rothmeyer Imre**
 Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 865-05

Előfizetési árak:

A m. kir. földművelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt.

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Negyedévre	6 pengő	Negyedévre	10 pengő
Félévre	11 " "	Félévre	18 " "
Egészévre	20 " "	Egészévre	32 " "

Külföldre a fenti árak és a postaköltség
 Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadjunk el
 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: Aut. 899-82

TARTALOM:

- A tejgazdasági bizottság gyűlése.
- Kereskedelempolitikánk a választáson.
(Geszteyi Nagy László dr.)
- Repés buza. (K-s.)
- A szudáni fű szénájának összetétele és takarmányértéke.
(Zaitsech Artur dr.)
- Az alföldi pirostarka szarvasmarha javítása.
(Westsik Vilmos.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- Ötletszerű gazdálkodás. (alsóöri Farkas Géza.)
- Az angol tejhaboru. (Sajgó Jenő dr.)
- Vegyes közlemények.
- Társaság, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
igazgatóválasztmánya
 úgy is, mint a
 Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
végrehajtóbizottsága
 1928. évi október hó 30-án (kedden) d. e. 10 (tíz) órakor
 a Köztelek székháza nagytermében (Budapest, IX.,
 Köztelek-u. 8. sz., II. em.) tartandó

IV. rendes gyűlésére.

Napirend:

A) Szövetségi ügyek.

- A mult végrehajtóbizottsági gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése.
- Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
- Üdvözlések és részvénytársaságok; köszönet levelek.
- A vámtarifák egységesítésének kérdése.
- Véleményadás a korlátolt felelősségű és a csendes társaságokról szóló törvénytervezet tárgyában.
- A tüzkárbiztosítás államosításának terve.
- Beszámoló az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről.
- A takarmányhiány enyhítése.
- Társasági átiratok: a Pestmegyei Gazdasági Egyesület átirata a községi gazdákörök egységes megszervezése tárgyában; a Nógrád- és Hontvármegyei Gazdasági Egyesület javaslata a mezőgazdasági munkásság ruházatának olcsóbbítása érdekében; a Ceglédi Gazdasági Egyesület átirata a borgazdaság válságáról.

- Alföldi erdők telepítése és erdősítési kölcsön.
- A mérnöki kamaráról szóló rendelettervezet bírálata.
- A gépjárművek közúti forgalma.
- A terménykereskedelem vasárnapi munkaszünetének a nyári időszakban való felfüggesztése.
- Véleményadás a budapesti vámmentes kikötő tárgyában.
- Folyó ügyek.

A közgazdasági szakosztály előterjesztései:

- Előadás a közterhek szerepéről a mezőgazdasági üzemi költségek emelkedésében.
- Agrár terményértékesítő szervezetek Amerikában.

Az ipari és kereskedelmi szakosztály jelentése:

- Véleményadás a budapesti élelmiszeripar tervéről vonatkozóan.
- A budapesti vásári és vágóhídi díjak csökkentése.

A tejgazdasági bizottság jelentése:

- Beszámoló a londoni tejgazdasági világkongresszusról.
- A takarmányhiány befolyása a tejgazdaságra és a tejárra.

Az üzemi bizottság jelentése:

A mezőgazdasági üzemstatistikai adatgyűjtés és adatfeldolgozás jelenlegi állapota.

B) Az OMGE belügyei.

- A mult igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése.
- Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
- Tagsági ügyek:
  - új tagok felvétele;
  - kilépett és elhunyt tagok törlése.
- Ideai közgyűlés és gazdahét időpontjának kitűzése.
- Az egyesületi tanács előterjesztései:
  - az 1927. évi egyesületi zárszámadások bemutatása;
  - személyi ügyek;
  - nyugdíjsegélyek ügye;
  - képviseltek és kiküldetettek;
  - a Gazdák Biztosító Szövetkezte kérelme;
  - díjadományozások, országos tejesési és tenyésztési díjak;
  - az egyesületi székház és bérház tartozásai költségei;
  - állattenyésztési továbbképző tanfolyam rendezése.
- Folyó ügyek.

Budapest, 1928 október hó 18-án.

Somssich László gróf s. k.
 elnök.

Figyelmeztetés! Az OMGE alapszabályainak 42. §-a értelmében az igazgatóválasztmányi tagok a gyűléseken megjelenni vagy elmaradásukat előzetesen bejelenteni, illetve kimenteni kötelesek. Arra az igazgatóválasztmányi tagra nézve, aki egymásután négy ízben kimentés nélkül távol marad az igazgatóválasztmányi gyűlésekről, az egyesületi tanács a legközelebbi közgyűlésen javaslatot tehet az illetőnek az igazgatóválasztmányi tagok sorából való törlése és helyének választás útján az eredeti megbízás hátralévő tartamára jeendő betöltése iránt.

Az alapszabályok 7. §-ának b) pontja értelmében az igazgatóválasztmányi gyűléseken való megjelenési jog nemcsak az igazgatóválasztmány tagjait, hanem az összes OMGE tagokat megilleti, szavazati joguk azonban csak az igazgatóválasztmányi tagoknak van.

Meghívó.

**Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 műszaki bizottsága**

a Felsőudunántúli Mezőgazdasági Kamarával és a Győrvidéki Földművelők Egyesületével karöltve november hó 7-én és 8-án Győrött tanulmányi szemléssel kapcsolatosan

gyűlést

tart.
 A részletes programot a „Köztelek” 85. számában közzeltük.

A győri gyűlésen résztvenni szándékozók ebbeli szándékukat a megfelelő elszállásolás biztosítása céljából október hó 30-ig bezárólag az OMGE titkári hivatalánál (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) szíveskedjenek bejelenteni.

Budapest, 1928 október hó 10-én.

Szabó Gusztáv dr. s. k.
 a műszaki bizottság elnöke.

Az állattenyésztő gazdákfigyelmebe.

Az OMGE tenyészállatkiállítás és vásár rendezőbizottsága legutóbbi gyűlésén elhatározta, hogy az 1929. év tavaszán rendezendő

országos mezőgazdasági kiállítást és vásárt,

amelynek alapja és gerince ez alkalommal is a tenyészállatkiállítás és vásár lesz, március hó 21-25. napjain fogja megtartani a budapesti tenyészállatvásártelegen.

A rendezőbizottság határozatának értelmében a bejelentési határidő január hó 15-e lesz, aminek megfelelően a bejelentésre szóló felhívást és úrlapokat a rendezőség december hó elején fogja a tenyésztőknek szétküldeni. A kiállítás időpontját azonban már most közöljük, hogy az érdekelt gazdaságok az eladásra kerülő állataik előkészítését ehhez képest végezzék és hogy egyéb intézkedéseiket is megfelelőképpen megtehessek.

Már most felhívjuk a figyelmet a rendezőbizottságnak arra a határozatára, hogy az újonnan létesülő felvezető pályán leendő bemutatás és ezzel kapcsolatban a látogató közönség testi épségének biztosítása, valamint a zavartalan bírálat érdekében csak orrkarikával ellátott bikákat szabad a kiállításra felhozni. (Ez az intézkedés a magyar fajta bikákra nem vonatkozik.)

A tenyészállatvásártelegen a loistálló építése folyamatban van, így a loitenyésztők számíthatnak arra, hogy a jövő évi kiállítás keretében a tenyészlovak bemutatása és értékesítése is végre lehetővé válik.

Budapest, 1928 október 18.

Jeszenszky Pál s. k.
 a rendezőbizottság elnöke.

Elsőrangú gyártmányú tengeriszártépőgépet

erőhajtás mellett **1500, 3000 és 5000 kg.**

óránkénti teljesítménnyel, raktárról szállít mig a készlet tart

a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezte, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

Mai számunk 16 oldal

E szám ára 40 fillér

A földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok tartását határozta el (m. kir. földművelésügyi miniszter 10.358/1928. II. A. 1. számú rendelete), ennek megszervezésével Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, lebonyolításával pedig a budapesti M. Kir. Állami Felsőipariskolát bízta meg.

A megbízás szerint ez évben a második

mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam

november hó 19-én kezdődik.

A tanfolyam célja, hogy az azon résztvevők az okoskerü talajművelés és géperejű szántás alapvető ismereteinek, valamint a motor, a traktor és a traktorok szerkezetének megelőző ismertetése után a mezőgazdaságban használt traktorok működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és legbiztonságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék.

A tanfolyam helye a M. Kir. Állami Felsőipariskola (Budapest, VIII., Népszínház-utca 8. sz., I. em. 4.).

Időtartama 15 tanítási nap, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam végeztével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik a vizsgát sikerrel kiállították, bizonyítványt nyernek.

A tanfolyam hallgatója lehet minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével, vagy vezetésével kíván foglalkozni. Ezek közül is azonban elsősorban figyelembe veendő a mezőgazdasági traktorok tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők.

A jelentkezések az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) intézendők. A jelentkezés alkalmával 15 pengő beíratási és tandíj fizetendő az OMGE pénztárába. Megokolt és méltányos esetben az OMGE egész, illetve fél tandíjmentességet engedélyezhet.

Jelentkezési határidő november hó 5.

Tekintettel arra, hogy a résztvevők száma korlátozva van, felhívjuk a tanfolyamon résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezéseiket a tandíjjal együtt mielőbb juttassák el az OMGE titkári hivatalához, mert ha a jelentkezők száma a meghatározott számnál nagyobb lenne, akkor a jelentkezés sorrendje lesz mérvadó.

Budapest, 1928 október hó 3.

Mutschbacher Emil dr. s. k. az OMGE ügyvezető igazgatója.

A tejjgazdasági bizottság gyűlése.

(1928 október 19.)

Jelen voltak Inkey Pál báró bizottsági elnök elnöklésével Balogh Bruno, Batta Sándor, Dornóth Béla, Békassy Jenő, Búcska György, öv. Biró Albertné, Blantz Jenő, enesei Dörner Béla, Döry Erigyes, Döry László, Eber Ernő dr., Eber Jenő dr., Fellner Kálmán dr., Feltick Ottó dr., Floch-Rejtersberg Alfréd dr. lovag, Freysinger István, Grat: Ottó dr., Grenzer Béla, Gyérey Zoltán, Halmy József, Jestszensky Pál, Kahlich Ernő dr., Kemény Szilárd, Kherull Ernő, Krén István, Löcherer Béla, Mesterovits Iván, Minarik János, Náray Andor, Németh Jenő, Országh Sándor dr., Pavlicsek Adorján, Pöhl Henrik, Schneer Zoltán, Szabó Barna dr., Székely Salmón, Szigeti Pál dr., K. Tüdös Ilona, Vajda Tódor dr., Valkó Rudolf dr., Vimmer Béla, Vuchetich György, Weegmann Erik, Weiser István dr., Wellmann Oszkár dr., Wittmann Mihály, Zaitseck Artur dr. és Zsivanovits Béla bizottsági tagok és vendégek, továbbá az OMGE titkári részéről Mutschbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár, Réilly Gyula titkár, Mike János pénztáros, Láng József főkönyvelő, Batta Pál, Herodek Sándor dr. és Dörschgy Tibor fogalmazók, Toldy Miklós gyakornok.

Távolmaradásukat kimentették: Balitz Lajos, Baranyovits Rezső, Besztercey Gábor, Domony Miksa, Dising Miksa, Elek István dr., Hadrany Endre báró, Legény Oszkár, Mechwart Ernő, Meskó Pál, Reithoffer Odón, Rupprecht Olivér, Wermes Márton és Witthen Lajos dr. bizottsági tagok. Inkey Pál báró bizottsági elnök meleg szavakkal üdvözlö a szép számban megjelent bizottsági tagokat és vendégeket. Mielőtt a bizottság a napirendre rátérne, a már több oldal-

ról kifejezésre jutott kívánságok megfelelően és a bizottság egyhangú hozzájárulása alapján határozatilag kimondja, hogy a bizottság gyűléseit a jövőben lehetőség szerint a délelőtti órákban fogja megtartani és így az ugyanaznap való visszautazás lehetővé tételével a bizottsági tagoknak a gyűléseken való részvételét megkönnyíti.

1. Beszámoló a londoni tejjgazdasági világkongresszusról.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó főtitkár előadásában részletesen ismertette a londoni tejjgazdasági világkongresszus nagyszerű arányait, tárgyalási anyagát és az előtérbe került tejjgazdasági kérdéseket. A londoni világkongresszus arányaira jellemző, hogy 47 államból közel 2000 tagja és résztvevője volt a gazdag programot felölelő tanácskozásnak. Különösen feltűnő volt, hogy ez alkalommal a tengerentúli államok igen nagy képviselővel jelentek meg. A kongresszus mintaszéri előkészítése és gondos körülményekkel, valamint nagy anyagi áldozattal történt kiváló megszervezése és a minden várakozást felülmúló siker biztosítása csak az angol nemzet viszonyai között volt lehetséges. A tanácskozások tulgazdag programot öleltek fel, aminek hátrányos következménye volt, hogy az egyes kérdések alapos megvitatása és irányadó állásfoglalások kialakítása nem volt lehetséges.

A tárgyalások anyagának ismertetésénél az előadó rámutat arra, hogy a kongresszuson résztvevő magyar kiküldöttek a szerzett tapasztalatok és tanulások feldolgozását egymás között felosztották és így ez alkalommal inkább csak általánosságban kívánja érinteni az előadások során felvetődött fontos kérdéseket, amelyeket a „Köztelek” lap 1928. évi 54-55., 56-57. és 58-59. számaiban a londoni tejjgazdasági világkongresszusról írt beszámolóiban is ismertett. Általában megállapítható volt, hogy a tejjgazdasági kérdések Angliában is mindinkább az érdeklődés előterébe kerültek. Ami az angol földművelésügyi miniszter megnyitó beszédében is kifejezésre jutott. A tárgyalások középpontját a jövedelmező tejtermelésnek az okoskerü takarmányozás alapján való biztosítása és a tej minőségének a megjavítására irányuló kérdések képezték. Az előadások során örömmel lehetett megállapítani, hogy a magyar szakemberek és a szakudomány a tejjgazdaság terén az Állagos világszínvonalat jóval meghaladó magasságban áll.

A termelési szakosztály tárgyalásai az okoskerü takarmányozás és a tejelészellenőrzés kérdései köré csoportosultak. A Wellmann Oszkár dr. által ismertetett magyar bírálati és törzskönyvelési rendszer nagy érdeklődéssel találkozott, valamint elismerést érdemeltek ki a tejelészellenőrzés terén elért magyar eredmények is. Az állattéliani kérdésekkel foglalkozó előadások közül Nils Hanson és Hansen professzorok fejtegetései emelkedtek ki, amelyek az egyes tehenekek való beható foglalkozás kimelítésére hívták fel a figyelmet. A tejipari és kereskedelmi szakosztály tárgyalásai során Tolnay Pál miniszteri tanácsos által a tejipar gyakorlására és a vajmárkázásra vonatkozóan ismertett magyar törvények és rendeletek nagy tetszést váltottak ki. A tejjgazdasági szakosztály keretében pedig Eber Ernő dr. igazgatonak az előadása váltotta ki a legnagyobb érdeklődést, amelyben határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a tejjpropagandával foglalkozó államok Londonban egy közös tanácsadó szervet létesítsenek. A tejjbakteriológiai és tejkeletmi tárgyalások során egyes tejjkeletmi intézetek vezetői számoltak be a legújabb kísérleti eredményekről. A kongresszussal kapcsolatos kirándulások során a tejjgazdasági kísérleti munka fontosságának megbecsülése volt megállapítható, amit a magas színvonalon álló kísérleti intézetek is bizonyítanak. Tapasztalható volt továbbá, hogy az angol gazdák és szakemberek érdeklődésének előterében most a tejnek nyers (pasztörizálatlan) állapotban való fogyasztásának kérdése áll.

Az előadó örömmel állapította meg, hogy a londoni tejjgazdasági világkongresszusra kiküldött magyar szakemberek a magas színvonalon álló és nagy tetszéssel találkozó előadásokkal a magyar névnek dicsőséget szereztek és hasznosan szolgálták a magyar nemzet külföldi propagandáját. (Hosszantartó eljenzés és taps.)

Inkey Pál báró elnök a bizottság nevében köszönetet mond az igen érdekes és tanulságokban gazdag előadásért, amelyben Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár a tejjgazdasági bizottság tárgyalásaihoz hosszú időre való értékes anyagot szolgáltatott.

2. A takarmányhiány befolyása a tejjgazdaságra és a tejjára.

Batta Pál előadó-fogalmazó sajnálattal állapítja meg, hogy az idei takarmányhiány és különösen az abraktakarmányok túl magasra felszökött ára az állattenyésztési ágak között elsősorban a tejjgazdaságot érintette a legerzékenyebben. A szénafélékben tapasztalható hiány a tejtermelésnél szinte áthidalhatatlan nehézséget jelent, mert a tehének takarmányozásánál az értékes szénafélék különösen az ásványi anyagok kedvező aránya tekintetében alig pótolhatók. Súlyosbíja a helyzetet, hogy a szalma- és pelyvafélék kiege-

szítésére az idén fokozott mértékben kell abraktakarmányokat előtorni, amelyeknek ára a múlt ősz óta igen nagy mértékben emelkedett és eddig soha nem tapasztalt magasságot ért el. A súlyos helyzet enyhítése s a tejtermelés visszaesésének megakadályozása érdekében a tejelészőknek a legokoskerübb takarmányozási és a legokoskerübb üzemvezetési eljárásokat kell fogantatni. A tehénállomány csökkentésénél csak a teljesítmény alapján történő indokolt selejtezés határáig szabad elismenni. De nemcsak az állomány, hanem a termelés színvonalának fenntartásához is fontos érdekek fűződnek, mert az elégtelen takarmányozás folytán csökkent tejjhozamot a laktáció folytán már nem igen lehet ismét az elért színvonalra felelelni, ami a tehénészet mérlegének még kedvezőlenebb alakulását vonná maga után. Ezért különös jelentősége van ma a tejelészőknek, amely az okoskerü takarmányozáshoz és indokolt selejtezéshez biztos adatokat szolgáltat. A rendelkezésre álló számkészletből elsősorban a tehének és egy éven aluli növendékek szükségletét kell fedezni és különösen fontos, hogy az ellés előtt levő tehének a szárazon állás ideje alatt az idén is bővebben kapjanak szénát és így a következő laktációra főleg ásványi anyagokkal felkészülhessenek. A méhen szegény számfalék kiegyesítésére fokozott mértékben kell szénsavas meszet etetni. Tekintettel a gabonaméreg alacsony árára, célszerű a II. és III. osztályú búzát és rozst a takarmányozásba bevenni, vagy a 30-50% finomított kiőrleste után visszamaradó takarmánytöredék juttatását állattenyésztésnek. Az idén fokozott gondot kell fordítani az abraktakarmányok beszerzésénél a tápanyagtartalomnak megfelelő viszonylagos érték megállapítására és a hamustartók megelőzésére. A téli takarmányozás megfordítása érdekében a megfelelő ősi takarmánykeverékek biztosítását kívülről fokozott előszerűsége van a legelő és kaszáló ápolásának és trágyázásának, hogy a kitéleles megőrzésével és a fejlődés gyorsításával korai legelővel és zöldtakarmánnyal rendelkezessünk.

Az állattenyésztés helyzete azonban a takarmányhiány folytán sokkal válságosabb lett, semhogy a termelés területen belül orvosolható lehetne. Az OMGE felismerte a válságos helyzet megjavításához fűződő érdekeket és kereszte az orvoslásra alkalmasnak ígérkező lehetőségeket, amelyek az illethez tényleg figyelmet is felhívta. Teljes elismeréssel kell megállapítani, hogy a földművelésügyi kormány meglátta az állattenyésztés súlyos helyzetét és már eddig is több értékes intézkedéssel sietett segítségére. Az eddig tett intézkedések közül különös jelentősége van a kedvezményes hitelmű hitel folyósításának, a kikészítési eljárás szabadelvű szabályozásának és az abraktakarmányok forgalmi adója felleggyesítésének, szintén hasznosan szolgáltak az állattenyésztés érdekében a szalastakarmányokra és a teletelésre szállított állatokra bizonyított tarifális kedvezmények, továbbá a szalastakarmányoknál a forgalmi adó eltörzése és a kivétel szabályozása. Ezekkel az intézkedésekkel a helyzet orvoslható azonban még nem lehet befejezettnek tekinteni, ezért az állattenyésztés hathatósabb támogatása érdekében az OMGE tanácsa még további intézkedése elrendelését kérte a korlgy nagy jelentőséget tulajdonít az OMGE tanácsa az abraktakarmányok vasutai szállítása díjtellel csökkentésének, az olcsóbb melasz beszerzését biztosító melasz-akció megindításának, a behozatali jegyrendszer intézményes kiépítésének, az állatforgalmi adó előírásának és a hazaiakra szolgált anyag kedvezményes vasuti szállításának, továbbá a tulmagas fővárosi vásári és vágási illethekek mérséklésének. A tejjgazdasági bizottság előrelátását igazolja, hogy az értekezési munkák során több ízben kérte az abraktakarmányok vasuti szállítási díjának csökkentését, mivel éppen a tejjgazdaságnak legnagyobb az abraktakarmányforgalmuk.

A már biztosított és kért további kormányintézkedések, valamint a legokoskerübb takarmányozási eljárások bevezetése azonban még mindig nem biztosíthatják a tejjgazdasághoz szükséges helyzetének megjavítását. Az erősen emelkedett abraktakarmányárak mellett a termelési költségeket még a lehetőleg való csökkentés mellett sem fedezik a mai tejárak. Ezért a szépen fejlődő tejtermelés visszaesését csak a termelési költségekkel arányban álló tejárakkal lehet megakadályozni. A termelési költségek és a tejárak között fennálló visszásságot a tejipari és tejjkereskedelmi vállalkozók is méltányolták és a termelőkötő kivátságára még az ősz elején 3 állással feleleltek a tejárt. Ezzel azonban a tejárkérdést nem lehet befejezettnek tekinteni, mert a mai magas termelési költségeket az így elért ár még távolról sem fedezi. Ezekre a szempontokra való tekintettel a tejtermelés kereteinek veszélyeztetése nélkül nem lehet kiérteni a tejár további emelése elől és remélhető, hogy a takarmányhiányt követő tejjhiányt alkalmat fog majd nyújtani hogy a termelőkötő súlyos helyzetének megkönnyítésére a fogyasztók széles körét is be lehet majd vonni a magas termelési költségekben rejlő terhek viselésébe.

Mivel a takarmányhiány enyhítésével kapcsolatos kérdések a tejjgazdaságot közelebbről érdeklik, az egyesület székségeinek tartotta, hogy a helyzet megjavítására irányuló további eljárásokat a tejtermelő gazdák is vitassák meg.

Wellmann O. hiány mellett f...
sók és a vitam...
amely csak a j...
szénasavas mesz...
helyes adagol...
oldjon ki a sze...
állatoknál zavar...
hajlamosak a f...
betegedésekre...
megfelelő fejlő...
ben kell etetni...
gesen is előáll...
már egy magya...
enesei Dörner...
egyik cég sóva...
amelyel már t...
solja, hogy a...
takarmánykész...
Náray Andor...
rá vannak szo...
lalók. Ezért sze...
lési hitelekhez...
nyes takarmány...
Inkey Pál bi...
eljárással bizto...
nál az állatteny...
vám lefizetés...
vel már csakne...
hogy a bizot...
kérdje a földm...
értékének bizto...
több fontosabb...
megoldani. A...
az abraktakarm...
állomány csökk...
dének tartja, m...
tesseggel járna...
A bizottság h...
elhangozott jav...
Batta Pál el...
Győr, Vasmeg...
való tekintettel...
való leállítás...
Előadó rámutat...
fokozása érdek...
megjavításával...
natos a minőség...
is inkább, mi...
mányozás csak...
tartalmat, sőt g...
névelvel egyide...
állapítható meg...
nézetek nagy...
az előír. határ...
Konkoly Thege...
a tejjszirtal...
tétel szigorúsá...
járásra vezeth...
fel a földműve...
kötözölő szabá...
vulus nem áll...
is követelje az...
Pavlicsek Ad...
véletlen körülm...
kannak zsirtart...
jovat felül van...
Inkey Pál báró...
kerületi kamar...
Denes országgy...
a földművelés...
nem felelő zsir...
galomba hozat...
solja, hogy a b...
ben, amely sé...
A bizottság az...
Batta Pál elő...
Miklós dr.-nak...
javaslatait, am...
a nyerscukorn...
indítványozzák...
módja szempont...
árát a tenger...
megfelelően a...
mindig olcsóbb...

HART-PARR

a legerősebb traktor!!!

Kezelése a legegyszerűbb! — Eltartama a leghosszabb! — Üzeme a legolcsóbb!

Árajánlattal, részletes ismertetéssel és referenciákkal szolgál a vezérképviselő!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 80. szám

T E J E T veszünk

KORONA TEJCSARNOK R.-T.

FŐTELEP ÉS KÖZPONTI IRODÁK:
BUDAPEST, IX., DRÉGELY-UTCA 15. SZAM
TELEFON: JÓZSEF 331-54 ÉS JÓZSEF 300-04 1580

ALFA

CSÉRE

re

Pop

a legkiváló

Wellmann Oszkár dr. rámutat arra, hogy az idej szénahány mellett fokozott jelentősége van a hiányzó szervesetlen sók és a vitaminok, különösen a „D” vitamin pótlásának, amely csak a jóminőségű szénában van meg. A mézhiányt, szénsavas méz etetésével pótolhatjuk, de ügyelni kell a helyes adagolásra, nehogy a túl sok méz még foszfort oldjon ki a szervezetből. A „D” vitamin hiánya az anyatejben zavaró okoz: gyenge, életképtelen utódok pedig hajamosak a fakultatív baktériumok által előidézett megbetegedésekre. A „D” vitamint különösen a csontrendszer megfelelő fejlődése és az ellenállóképeség fokozása érdekében kell etetni. Ezt a vitamint már sikerült mesterségesen is előállítani és csukamájolaj, továbbá a közeli jövőben már egy magyar készítmény alakjában is adagolható lesz.

epeszi Dorner Béla a bizottság tudomására hozza, hogy egyik cég sával kevert takarmányeset hoz forgalomba, amelyel már több ízben rossz tapasztalatokat tettek. Javasolja, hogy a bizottság tegyen lépéseket ennek a káros takarmányesetnek a forgalomból való kizárása érdekében.

Náray Andor dr. szerint a tejtermelő gazdák éppen úgy rá vannak szorulva a kormány támogatására, mint a hízalók. Ezért szükségesnek tartaná, hogy a kormány a hízalási hitelekhez hasonlóan a tejgazdaság részére kedvezményes takarmánybeszerzési hitelt folyósítson.

Inkey Pál báró elnök rámutat arra, hogy a kikészítési eljárásal biztosított támogatás az érvényben levő megoldásnál az állattenyésztés részére alig nyújt valamit és a kukoricavám lefizetésére szolgáló behozatali jegyek értékesítésével már csaknem elméleti értékűvé zsugorodik. Javasolja, hogy a bizottság az egész állattenyésztés érdekében kerje a földművelésügyi kormánytól a behozatali jegyek teljes értékének biztosítását, amit azok érvényének a tengerin kívül több fontosabb behozatali áruval való kiterjesztésével lehetne megoldani. A maga részéről nagy fontosságot tulajdonít az abrak-takarmányok szállítási kedvezményének. Az állatállomány csökkenését minden körülmények között kerülendőnek tartja, mert az az alacsony állattartak mellett nagy veszteséggel járna.

A bizottság helyeslése alapján határozatilag kimondja az elhangzott javaslatok elfogadását.

3. Indítványok.

Batta Pál előadó-fogalmazó bejelenti, hogy a Sopron-Győr, Vas megyei Tejgazdasági R-T. a takarmányhiányra való tekintettel, az előirt 33%-os tejszirtartalomnak 3%-ra való leszállítása érdekében írásbeli javaslatot küldött be. Előadó rámutat arra, hogy jelenleg, amíg a tejfogyasztás fokozása érdekében folyó propagandát a tej minőségének megjavításával igyekszünk alátámasztani, nem volna kívánatos a minőségi feltételeknek engedélyeket adni, annál is inkább, mivel a tudomány mai állása szerint a takarmányozás csak szűk határok között befolyásolja a zsirtartalmat, sőt gyenge takarmányozásnál a tejhozam csökkenésével egyidejűleg sokszor még a tejszirtartalom emelkedése állapítható meg. A tejelellenőrzés adatai szerint a teheneszetek nagy részénél a tejszirtartalom jóval meghaladja az előirt határt.

Károlyi Thege Sándor dr. tájékoztatja a bizottságot, hogy a tejszirtartalommal kapcsolatos panaszok nem a feltétel szigorúságára, hanem a helytelen mintavételi eljárásra vezethetők vissza. Javasolja, hogy a bizottság kérje fel a földművelésügyi minisztériumot a helyes mintavétel kötelező szabályozására, de amennyiben ezen a téren javulás nem állana be, a zaklatások elkerülésére a bizottság is követelje az előirt tejszirtartalom csökkentését.

Patacsi Adorján ismerteti a bizottság előtt azokat a veletlen körülményeket, amelyeknek következtében egyes áruak zsirtartalma nem üti meg a mértéket, bár az átlag jóval felül van azon.

Inkey Pál báró elnök felhívja a figyelmet a Sásdon tartott kerületi kamarai gyűlésnek arra a határozatára, hogy Patacsi Dénes országgyűlési képviselő javaslatára felterjesztést intéz a földművelésügyi kormányhoz, amelyben kéri, hogy meg nem felelő zsirtartalmú, de meg nem hamisított tej forgalomba hozataláért a kisgazdákat ne büntessék meg. Javasolja, hogy a bizottság foglaljon állást a határozattal szemben, amely sérelmes az egyenlő elbánás elvére.

A bizottság az elhangzott javaslatokat helyesléssel elfogadja. Batta Pál előadó-fogalmazó a bizottság elé terjeszti Szegő Miklós dr.-nak és Glaser Géza bizottsági tagnak írásbeli javaslatát, amelyekben a takarmányhiányra való tekintettel a nyerscukor takarmányozási célra való felhasználását indítványozzák. Az előadó rámutat arra, hogy a felhasználás módja szempontjából helytelen a nyerscukor táptáért és árárt a tengerivel és a korpával összehasonlítani, ha viszont megfelelően a melással hasonlítjuk össze, a melásban még mindig olcsóbban jutunk ugyanahhoz a tápanyaghoz. A

nyerscukor kivételének eltöltésére vonatkozó javaslat pedig ellenkezik az OMGE elvi álláspontjával és a cukor kiviteli piacainak elvesztését vonná maga után. Különben megfelelő érdeklődés esetén a cukorgyárak ma is készséggel becsátjának rendelkezésre nyerscukrot. A nyerscukor takarmányozási jelentősége mindenesetre attól függ, hogy mennyiben sikerül a szükséges meláskészleteket biztosítani.

Weiser István dr. szerint is a nyerscukornak a melász mellett csak másodlagos takarmányozási jelentősége van. A nyerscukor denaturálására vonatkozóan megjegyzi, hogy ezt csak valamilyen takarmányliszt vagy korpa bekeverésével lehetne helyesen megoldani.

Wellmann Oszkár dr. rámutat arra, hogy a nyerscukor helyett még 25 pengő ár mellett is olcsóbb cukorrépat etetni, amelyben, valamint a melásban is amidvegyületek vannak, amelyek a tejtermelés kedvezően befolyásolják.

Zaitseké Arthur dr. szintén hangsúlyozza, hogy amid-tartalma folytán a melász előnyösebb takarmány, mint a nyerscukor. Elsősorban a melászszükségletet kellene megállapítani és csak ha ezt a meláskészletet nem fedezi, akkor lépne előtérbe a nyerscukor etetése.

Inkey Pál báró elnök határozatilag kimondja, hogy a bizottság a nyerscukor problémáját napirenden kívánja tartani és más tárgy nem lévén, a gyűlést berekeszti.

Kereskedelempolitikánk a választalon.

A Magyar Szemle 1928 júliusi számában Kornfeld Móríc báró e címen írt figyelemreméltó tanulmányt, amelyben megszokott dialektikájával kézzelfoghatóvá igyekszik tenni azt az általa több ízben hangoztatott álláspontot, hogy kereskedelmi politikánk jövő iránya csak az lehet, hogy szakít az eddigi agrárius vezetői irányval és országunk egész gazdasági berendezkedését a mezőgazdaság helyett az iparpolitikára helyezi.

Mint hogy eddigi tanulmányaim alapján s a gyakorlati életből vett tapasztalataimból is arról győződtem meg, hogy ez téves, sőt végzetes politika lehet a nemzet gazdasági élete ellen, röviden az ellenkező nézetet kívánom itt kifejtetni, igyekezvén sorra cáfolni a szerző állításait.

Kornfeld Móríc báró említett tanulmányában a békebeli állapotokat taglalva azt a kérdést teszi fel: „Vajjon akkor boldogok voltunk-e? Hiszen az agráriusok már akkor sem tudta eltartani fiait, mert a kivándorlás és az egyke állandóan pusztított.”

Hogy ez ugynevezett békebeli állapotokat megtréssük, vissza kell mennünk az elmúlt évszázad utolsó negyedére. A kiegyezés utáni időben ugyanis annyira sok volt Magyarországon a teendő, olyan rohamosan jöttek egymásután a felszínre vetődő kérdések, bajok, hogy azokat a kor alig, vagy egyáltalában nem bírta megemészteni és gyógyítani. Ennek a kornak társadalmi, politikai és gazdasági élete is a betegség tüneteit mutatta. Mezőgazdaságunk a hetvenes években szintén válságos helyzetbe jutott. Az egyoldalú vámpolitika idegen érdekeknek szolgáltatta ki mezőgazdaságunkat. Ehhez járult Amerika és Oroszország versenye, az alacsony gabonaárak, továbbá a folytonos rossz termések, az 1873. évi közgazdasági válság s az intenzív gazdálkodásra való átéréshez szükséges pénz hiánya stb. Kisbirtokos gazdáinkat különösen a pénz- és áruuzsora, sőt a gabona elővételi üzlet is nyomorgatta, mert olcsó hitelhez sehol sem jutottak.)

Ismertes, hogy a múlt század utolsó évtizedeiben a merkantil politika volt a vezető a közgazdasági életben, aminek következménye a mezőgazdaság teljes elhanyagolása, a gazdaközönség erejének, befolyásának, sőt létének a meggyöngítése volt. A mezőgazdasági érdekek elhanyagolásából szakadt a magyar gazdaközönségre az óriási csapás, amely már-már végveszéllyel fenyegette az egész gazdatársadalmat. Az 1879-i székesfehérvári gazdakongresszus, továbbá

1) L. ezeket bővebben Horváth János: Károlyi Sándor és vezérek, 9. és következő lap; továbbá Szerző: Egy negyedszázad eredményei, a Magyar Gazdaszövetség 25 éve című mű 3-9. lapjain.

az 1895-ben összeült országos gazdakongresszus tanácskozásai élénken megvilágítják ezt a helyzetet. Hiszen ezek a körülmények hozták létre 1896 január 19-én a Magyar Gazdaszövetség megalakulását is. Mindenkinek látni kellett, hogy a gazdatársadalom kezéből kiesett a vezetés és egészen merkantil irányba terelődött gazdaságpolitikánk. Ebben az időben történetelt meg az is, hogy amikor Kassán a nagy gazdasággyűlés alkalmából a vármegye székházán óhajtottak összejönni a gazdák, felsőbb parancsra kirekesztették onnan őket mint veszedelmes társaságot. Ez az ellenszenv a sajtóra is átragadt. Az, vagy legalább is annak egy része inkább szövetkezett a pokol lakóival is, mintsem hogy az agráriusok előnyomulását megérje.

Ugyanezek a gondolatok találnak formát Bernát Istvánnak a közgazdaságtudományi kar 1920. évi október havában tartott ünnepélyes megnyitása alkalmából mondott dékáni beszédében is, midőn így szól: „Az a tábor, amelynek munkái nyomtan ma a keresztény Magyarországi fejlődésért indultat s az agráriusok uralmon lehet, mostoha gyermeke volt a kormányoknak. Az állam beruházásai nem nekik szóltak s a gazdasági politika azon volt, hogy a tőkék a nyereséges iparban és kereskedelemben keressenek elhelyezést. A tehetséges és vállalkozó ifjak figyelme mindinkább elfordult a lenézett és meddővé tett mezőgazdálkodástól, melynek katasztrófája ilyenformán megpecsételődött. Nehéz volt olyan egyéneket felhajtani, akik komolyan hajlandók lettek volna ezekkel a nagy politikát és nemzetünk jövőjét befolyásoló tényekkel legalább elméletben is foglalkozni. Mennyi pusztulást, hány család tragédiáját jelent ez a mulasztás! Miként készítették elő a belső összeomlást, a pénz korlátlan uralmát, nemzeti erkölcsünk meggyöngülését e szomorú tények! 30 hosszú év tapasztalatai kényszerítik ki belőlem e keserű igazságot”- mondja Bernát István.)

Ezeknek a körülményeknek lett azután természetes következménye a mezőgazdaság eladósodása, az árverések, a kivándorlás, az egyke, amely azonban éppen nem a szegénységnek a betegesége, mint Kornfeld mondja, mert ellenkezőleg, a jobb módúak sorából kerülnek ki annak hívei.

Azt mondja Kornfeld a továbbiak során, hogy ma mezőgazdasági termelésünket csak veszteséggel tudjuk elhelyezni, aminek az okát az elzárkózási politikát s még inkább azt hozza fel, hogy minden ország igyekszik mezőgazdasági termelését növelni. Bár mi is hasonló tapasztalatokat szerztünk az utóbbi időben folytatott tanulmányaink kapcsán, ennek ellenére is meg kell állapítanunk, hogy az ugynevezett önellátás eszméje soha nem fog teljesen megvalósulhatni az európai államok sorában. Legyen szabad itt néhány adatot közölni:

Németország 1926-ban közel 22 millió métermázsza búzát vitt be. Olaszország buza-bevitelére 1926-ban 21 millió métermázsza volt. Az önellátás legerősebb harcosának, Csehszágának, hogy önmagát elemliszterekkel elláthassa, kenyérgabona termelését 28%-kal, zsirttermelését 38%-kal, hústermelését 19%-kal kellene emelnie. Csehszág bevitteli hiánya 3000 millió csehszékrona, amely kenyérgabonából (1245 millió cK), húsból (690 millió cK), zsirtól (518 millió cK), kukoricából, takarmányból és trágyából áll, vagyis mind mezőgazdasági terményből. Mig a híres kivitteli felesleg 4000 milliója cukorból, fából, árpából (malátá), komlóból, szeszből és sörből áll elő. Hasonló a helyzet Svájcban, ahol a kenyérgabonának 22%-át tudják termelni, burgonyának 84%-át, borknak 24%-át, baromfiból 44%-ot, tojásból 63%-ot, cukorból 5%-ot stb. Mindezek azt mutatják, hogy a magyar mezőgazdaság termékei megfelelő utánjarrással, piacszerezéssel, vámpolitikával és kereskedelmi szerződéssel hosszú időn keresztül elhelyezhetők.

De ezektől eltekintve is a magyar mezőgazdaság 2) Lásd meg ezeket Bernát István: Tanulmányok az agrárpolitika és a magyar agrármozgalom köréből.

ALFA SEPARATOROK hideg és melegített tej, savó stb. részére
ASTRA tejhűtő- és jéggyári berendezések, tejgazdasági gépek
ALFA SEPARATOR R.T., BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon: J. 368-89
 Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. szám. Telefon: Aut. 861-21

CSÉPLÉSHEZ és UJ ÖRLÉSHEZ
retortabükkfaszén gazdaságos!
Porosz kőszén, kokszt és tüzfát
 a legkiválóbb minőségben, vagonfélékben azonnal szállíthatunk. Kérjen árajánlatot!

Gáspár Fülöp
 tüzfifa-, faszén- és kőszéntelópai
Budapest, VI., Hungária-körút 72.
 Telefon: Teréz 204-88, Teréz 239-80, Teréz 280-21
 Sörgöyöcsi „Gáspárfa Budapest”

terményel a minőség javulásával bárhol elhelyezhetők lesznek (lásd gyümölcsmárkázás, lisztünk stb.) és olcsóbban is lesznek azok értékesíthetők, ha a jobb termelés mellett a többtermelés is valóban meghonosodik, amikor a meglehetősen magas termelési költségek nagyobb területre fognak eloszlni. Hiszen elég csak arra hivatkoznunk, hogy ha a mai 8 mázsa buza helyett 12 mázsát termelünk ugyanezek a feltételek mellett, ha mostani férges gyümölcsünk helyett férgementes tudunk produkálni, máris igen jelentős eredményt értünk el.

A következő tételben fejezi ki szerző tulajdonképeni mondanivalóját, midőn így szól: „A magyar mezőgazdaság sorsa akkor fog jobbrafordulni, ha Magyarország megszűnt tulnyomóan agrárország lenni, vagyis népessége nagyobbik részét más termelési ág, főleg az ipar tudná eltartani.”

Legyen szabad itt hivatkoznunk a nemrégiben meghalt kiváló s európai hírű gazdaságpolitikusra, Matlekovics Sándorra, aki 1923-ban megjelent *Vámpolitika és vámtarifa* című munkájában 80 éves tapasztalatai és tanulmányai alapján ennek éppen az ellenkezőjét állítja. E mű 99. oldalán így ír: „E magas vám- védelmet az a gondolat hozta létre, hogy ez olyan erős ipart fejleszt, amely az árak szabályozását biztosítja s így a drágulás ellen is kellő védelmet nyújt”. Erre ő maga hősiesen megfelel, amidőn azt mondja: „A jövőnek ezt a vonzó képét, vagyis Magyarország legközelebbi gyors iparosodását, ipari orszaggá változását ábrándnak kell tartani. Csonka-Magyarországnak a mai viszonyok között legnagyobb szerencséje, hogy nem iparos, hanem mezőgazdasági ország. Áldást kell foglalnunk azzal a feljoggal szemben, amely minden bajnak gyögyszerét az ország iparosodásában és minél gyorsabb, erősebb iparfejlesztésében látja.”

De Matlekovics tovább folytatja ezirányú fejtegetéseit s a túlzott iparvédelem ellen felhozott állításainak igazolására közli kereskedelemügyi mérlegünk alakulását 1882-től 1905-ig, amikor még nem volt uralkodó a kimondott iparfejlesztési politika Magyarországon és amikor csak egy cikkulusban (1882—1885) volt passzív külkereskedelmi mérlegünk, amivel szemben éppen az ipari fejlesztés legnagyobb időszakában, 1906-tól 1913-ig lesz külkereskedelmi mérlegünk fokozatosan állandóan passzív (kivéve 1908-at), vagyis a nagy iparfejlesztési törekvések rontották meg külkereskedelmi mérlegünk addigi aktív egyenlegét. Éppen ezek miatt nem fogadhatjuk el szerzőnek azt a megállapítását, hogy a drága hitelen, a drága munkán és a nagy közterheken csak a gyáripár tud segíteni Magyarországon.

Kornfeld báró szerint az ipar teremtéséhez vám- védelem szükséges. Most az a kérdés merül fel, hogy állunk ezzel a magyar iparral? Nálunk, Magyarországon tulajdonképen csak Pesten van ipar, a vidéki ipartelemek, mint Győr, Debrecen, Pécs, Szombathely stb. kisebb jelentőségűek. S éppen ez az ipari koncentráció az oka nagyon sok bajnak, amely a multban a nyakunkba szakadt. A vidéki munkás- elemek felkerülnek Budapestre, bejutnak abba a nemzetietlen környezetbe, elvesztik teljesen a földhöz való kapcsolatukat, nemzetközietekké válnak, világ- polgárok lesznek s a magyar nemzeti élet számára jórészt elvesznek. Ha nálunk, úgy mint Németországban, az ipar megoszlanék az egész országban, ugy ezek az állapotok nem volnának ilyen kirívóak. De ma a 8 millió országban egy több mint egymillió lakosú várost még iparfejlesztéssel jobban kifejlesztetni, nagyobb proletárközponttá tenni, kárhözatos és veszedelmes jelenség volna.

De emellett nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy hány évtizedre volna szükségünk, amíg a magyar gyáripár arra a fejlődési fokra tudna felemelkedni, amelyen ma az angol, német, francia, belga, olasz stb. ipar áll? A magyar ipar drágábban termel, mint ez a külföldi ipar, kevesebb tőkével rendelkezik s nagyon elszigetelt működési köre van úgy, hogy nálunk ki sem fejlődhetne egy olyan hatalmas gyáripár, amellyel el tudnánk látni az olcsó belföldi fogyasztást, sőt kivi-

telre is számíthatnánk. Az pedig, hogy ismételtén vámmal védjük, mint ahogy ma tesszük, a semmi alappal nem rendelkező iparunkat, amely miatt az iparikkéket a magyar fogyasztó drágán fizeti meg csak azért, hogy egy pár vállalatnak haszna legyen, hogy az olcsó külföldi áru be ne jöhessen, ez nem lehet célja senkinek. Hiszen, mint Matlekovics mondja: „a vám nem arra való, hogy a védett vállalat a vámmal az országban megterhelt magasabb árból kárpótolja a kivitt áruval az ottani verseny folytán leszállított ár által okozott veszteségeket, vagyis, hogy az ország fizesse meg azt, hogy a belföldi vállalatok a külföldön versenyképesek legyenek. „Pedig Kornfeld báró azt kívánja, hogy „a védett ipar termékeinek egy részét kivigye”. Hogy lehetséges ez? Normális kereskedelmi forgalommal ez el nem érhető, hiszen mi a külföldi versenyt az ipari termelés terén bírjuk? Csak úgy volna ez lehetséges, mint ahogy ez ma is megtörténik, hogy itthon a vám következtében magas áron adja el az ipar termékeit, hogy ebből fedezze azt a veszteséget, amelyet a külföldre kivitt áru olcsó áron való eladásával elszenvedni kénytelen, amire azért van szükség, hogy minden áron kivitt tudjon produkálni.”

Visszatérve a fentebb mondottakra, meg kell állapítanunk, hogy annak, hogy a magyar gazdasági élet nem tud kenyeret adni sok becsületos magyar polgárnak, egyik oka az is, hogy az ipar ma tele van idegenekkel. Tessék megnézni a gyáripár igen nagy részét. Mennyi magasállású igazgató, vezető van ott, német, osztrák, cseh és más nemzetiségű, különösen a műszaki szolgálatban, holott pedig köztudomásu, hogy a magyar mérnökhöz fogható képzetű műszaki ember nincs. De különösen nézzük meg a sörgyárakat, szeszgyárakat, cukorgyárakat, vegyipari gyárakat, amelyekben rengeteg idegen állampolgár huz magas fizetéseket akkor, amikor magyar mérnökök kénytelenek soffrósködni és végzett emberek télen hóhányással keresik kenyerüket. Ez igazán nem válik a magyar ipar előnyére.

Ha a magyar mezőgazdaság a multban megkapta volna, vagy ma megkapná azokat az előnyöket, azokat a támogatásokat, amit az ipar élvezett és élvez, ugy feltétlen jobb anyagi viszonyok között tudná el- tartani ennek a csonka országnak a lakóit. Hiszen elég itt hivatkoznunk arra, hogy ami eredmény van ma külkereskedelmi mérlegünkben, az mind a mező- gazdaságnak köszönhető (1924-ben az összkivitelnek 77.8%-a volt mezőgazdasági, 1925-ben 80.2%, 1926-ban 81.63%, 1927-ben 78.9%), míg ami eladósít s a passzívítás nyomorúságát, a külföldre való eladósítás nehézségét hozza reánk, az mind az ipari be- hozatal emelkedéséből áll elő.

De ha a Kornfeld báró által említett iparpolitika érvényesül gazdasági politikánkban, ugy mi fog történni a földdel, amelyből mégis jelentős mennyiség van Csonka-Magyarországon? Ma vannak százezer hold számára olyan területek, amelyek csak szőlő- és gyümölcstermelésre valók, egyébként kutyatejet és pirostót termő sivar, szélhordta területek, amelyek a mezőgazdasági kultúra fogott be a nemzeti termelés szolgálatába. Elég itt csak a homoki szőlőkre utal- nunk, továbbá a gyümölcs- és zöldségtermelésre, a homokterületek feljavítása, a szikesterületek meg- javítása és a vízlecsapolás által előállított területek hasznosítására. Mi fog ezekkel történni, ha munkás- feleslegünk az iparban fog elhelyezést találni? Ki adjuk bérbe idegeneknek vagy eladjuk amerikaiak- nak? Hogy fog akkor kinézni Károlyi Sándor tétele: „Akié a föld, azé az ország!” Hiszen maga a szőlő- munka 15 millió munkanapot jelent Magyarországon, amely százezreknek ad megélhetést és kenyeret, de vajjon tett-e a kormány annyit a szőlőgazdák támo- gatására, pedig 382 ezer holdról van szó, mint pl. a 400 embert foglalkoztató petróleum és olajipar védel-

³⁾ I. h. 101 lap.

⁴⁾ L. ezt Gaül Gaszton és más képviselők parlamenti felszólalásában.

mére? Az utóbbi időben meghonosodott beltérjesebb gazdálkodás, kertgazdaság, szőlő- és gyümölcsos- gondozás, ápolás, telepítés, tejgazdaság állandóan több és több embernek ad kenyeret. Ha a kormány a mezőgazdasági hitel kérdését megoldotta volna, vagy az infláció idején a valorizálatlan hitelleket, amelyeket az ipar horribilis, kiszámíthatatlan millió- dokban kapott, csak fele arányban a mezőgazdasá- gnak juttatta volna, ma már fejlettebb mezőgazdasági kulturáról tudnánk beszámolni. Mussolini megmutatta, mit lehet e tőren tenni, már mi is haladunk ezen az uton. Attól nem kell tartanunk, hogy a gép fokozatos térhódítása az emberi munkaerőt feleslegessé teszi, mert a kisemberek tehene, akiknek kezén van az ország szarvasmarhaállományának 87%-a, továbbra is nélkülözhetetlen lesz: istállótrágyára, husra és tejre a jövőben is szükség lesz, bármiképen válto- zanak is a viszonyok. Ha a magyar mezőgazdaság tovább is élvezheti fokozottabb mértékben azokat az előnyöket, amelyekhez az utóbbi pár év alatt a föld- művelésügyi kormány révén jutott, ugy amerikai véreinket is haza tudja csábítani, nemhogy itteni lakosságunkat eltartani ne tudnánk. Hogy a mező- gazdaságból nem születnek máról-holnapra vagyonok mint az iparból, hogy ott nem lesz egy emberöltő alatt kulcsárból és ispanból 2000 holdas birtokok, mint az ipari és banki volentörökből és kis könyvelőkől vezérigazgató és gyártulajdonos, az minket ne agasz- szon és ne keserítsen el, hiszen ugy sem akarunk a Stinnesek s Löwensteinek sorsára jutni.

Gesztyei Nagy László ír.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Repcés buza.

(Hozzászólás a „Köztelek” évi 83. számában ilyen címmel megjelent cikkhez.)

A repcével elgyomosodott buzavetésből a repce kiirtásának más lehetősége, mint a rovatvezető ur részéről ajánlott, nincsen; tehát ugy tartom, hogy ezt sokkal erélyesebben kellene végbevezetni.

Kiindulok a következőkből: 1925. év őszén három, egyenkint nyolc kat. holdas tábla repcevetésemet igen erős mértékben támadta meg a honvédbogár és a vetési bagolylepke hernyója akkor, amikor már a 25 cm-es sortávolságra vetett repce teljesen borította a földet. A pusztulás igen nagymértékű volt. Egyik táblát arzénrel permeteztettem, a másikat a juhászra bízam (rövid idő alatt tövig lerágták a birkák), a harmadikat nem bántottam. Három-négy hét múlva a birkákkal tövig leráगतott repcevetés fejlődésében elérte azt, amelyiket nem permeteztettem és nem bántot- tam. Sajnos, a védekezés sikeréről nem számolhatok be, mert tavasszal a fénybogár egyformán semmisítette meg mind a három tábla termését. Az itt elmondot- takból azt a következtetést kívánom levonni, hogy jó trágya- és jó termőerőben levő talajon a repce ősz lekasálása sok eredménnyel nem fog kecségetni s főleg akkor nem, ha a kaszálás után magas tarló marad.

Az 1919. esztendőben kevés takarmányom volt. Hogy a telet megrövidítem, egy táblába, amelybe 1920-ban trágyázott tengeri került volna, repce- és rozskeveréket vetettem azzal a szándékkal, hogy kora tavasszal legelőt adjon a tehéneknek és április végétől május derekáiig lesz időm a 100 napos tengerit elvetni. Így is történt. A tehének legelték a rozsos repcét, a tehénsorda után még a juhok is jártak. A táblát azután megrágyáztam és elvetettem tengeri- vel. A tengerisorok között, ahova a löcke nem ért el, a kétszeri kézikapálás ellenére itt-ott volt még repce. Nem valószínű, hogy magja a trágyával került a

Takarmányhiányán segít,
ha etetésre tartalékolja szalmáját!
 Almozásra vegye az olcsóbb és jobb
tőzeget!

GRÓF ZICHY BÉLA
 FONYOD-FEKETE-BÉZSÉNYI TÖZEGTELEPEINEK BÉRLETE
 TELEP: FONYÓD
 Központi Iroda: Budapest, V. ker., Nádor-utca 21. sz.
 Telefon: Aut. 129—76 (9-től 2-ig)

86. SZ
 földbe, mer
 bizonyára s
 erősen ágas
 magot. Ado
 amikor már
 április végé

A buza
 legeltetést t
 desében
 részben elm
 ágas-bogas
 kötni aligha

Hogy a l
 volt esetem

Az 1922.
 táblán virág
 szakadás kö
 területet b
 világ legjob
 vetettem bu
 sok varju ta
 a varjuk,
 tépegették,
 még a vető
 más a föld
 mint fehér

Ilyen kép
 mit várom
 trágyát ké
 takarmányt

Amikor g
 megnézni a
 szekerezett,
 Persze kim
 s megszűnt
 nem kapál
 48 q jó buz

Tehát a
 vetett buzá
 se tavassza
 a buzának
 földben ali

És még
 hozott fel.
 kelt repcét
 buzáját a
 repceirtás
 zetben van
 földjében,
 idén is rep

Dunántu
 lesz szeren
 gondot ok
 közelben v

A szud
 S

Az Am
 az Ország
 néhány év
 szudáni fű
 esetekben
 időben vet

*) Andro
 orghum ha
 S

J.Cer
 Pr

WEIS
 csepeli gy
 boronákat

mag

földbe, mert nem repecszalmával aljztunk, tehát bizonyára sarjrepece volt. Az így kihajtott repce erősen ágas-bogas volt és csak késő ősszel kötött magot. Adott helyzetben tehát a vetést ősszel is, amikor már a buza eléggé bokros, de tavasszal is április végéig juhokkal erősen legeltetném.

A buza jó földben nagyon szívós. A repce az őszi legeltetést türi, a tavaszi legeltetés azonban fejlődésében — szerintem — annyira visszaveti, hogy részben elnyomja a buza, részben a buza között ágas-bogas gyommá válik, amely buzaérésre magot kötni aligha fog.

Hogy a buza jó földben mennyire szívós, arra is volt esetem.

Az 1922. évben egy patak melletti öt kat. holdas táblán virágot termesztettem. Nyárutón nagy felhőszakadás következtében a patak megáradt és az egész területet beiszapolta. Az így beiszapolt, tehát a világ legjobb trágyájával megtrágyázott földet elvettem buzával. A patak körüli vén fűzfákon nagyon sok varju tanyázott s — belátom, hanyag is voltam — a varjuk, amint a buza kelőben volt, szálszálakat tépegettek, de úgy, hogy amint kitépték a zöld szarát, még a vetőmaghéj is rajta csüngött. Nem maradt más a földben, mint a leszakadt gyökér, a csira, mint fehér cérnaszál.

Ilyen képet mutatott a föld tavasszal is. Nem volt mit várom, megfogasoltam a földet, kupacokba trágyát készítettem a tökfészkeknek s elrakattam takarmánytökmaggal.

Amikor gondoltam, hogy a tök kibujt, elmentem megnézni a kelést. És ime az agyonfogyasztott, agyonszekerezett, tiport földön gyönyörűen zöldelt a buza. Persze kimelegedve az idő, a varjuk elszálltak onnan s megszűnt a varjutamadás. A tököt nem egyeltem, nem kapáltam, tök persze nem is termett, de lett 48 q jó buzám.

Tehát a dunántúli gazda a repce után jó földbe vetett buzáját ne féltsse az erős legeltetéstől se ősszel, se tavasszal április végéig. Amit a repcének így árthat, a buzának sem használ ugyan, de kevésbé, sőt jó földben alig fog ártani.

Es még egyet. A rovatvezető ur hasonló esetet hozott fel. Ebben az esetben az illető gazda ki nem kelt repcét vetett felül buzával. A dunántúli gazda buzáját a kihullott repcemag gyomosította el, tehát repceirtás tekintetében lényegesen előnyösebb helyzetben van. A dunántúli gazdának ugyanabban a földjében, amelyben tavaly volt repcevetése, van az idén is repcegyomja.

Dunántúli gazdatársamnak olyan rovarkiállításal lesz szerencséje megismerkedni, hogy majd nem nagy gondot okoz neki a repce kiirtása. Annál többet, ha közelben van repcevetése, annak a megmentése.

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

A szudáni fű (egyéves fenyércirok) szénájának összetétele és takarmányértéke.

Az Amerikából hozzánk származott cirokkfűvel*) az Országos m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás néhány év óta foglalkozik. Tapasztalatai szerint a szudáni fű igen gyorsan fejlődött, magassága egyes esetekben meghaladta az 1-5 métert, a tengerivel egyidőben vetve 80-90 cm magasra nőtt, sarjut és ennek

*) Andropogon Sorghum halepensis sudanensis vagy Sorghum halepense (L.) Pers.

lekaszálása után még legelőt is, későn, másodterménynek vetve pedig még kaszálható sarjut vagy pedig jó legelőt adott. Termése zölden és szárazon a sarju nélkül is felülmúlja a kölesét és muharét, amelyekkel körülbelül egyidőben érik kasza alá. Hosszabb-rövidebb ideig tartó időleges szárazság a fű fejlődésére egyáltalában nem hatott hátrányosan. Tehenek és lovak zölden és szénává szárítva szívesen és maradék nélkül fogyasztották.

Mint hogy a cirokkfű a fehérjében szegény takarmányokhoz tartozik, Amerika csapadékosabb és melegebb vidékein tehát takarmányul pillangósokkal, főképen tehénborsóval és szójababbal keverten szokták vetni illetve termesztetni.

Mint hogy a szóbanforgó cirokkfű hazai viszonyaink között is értékes takarmánynövénynek ígérkezik, a Növénytermelési Állomás kezdeményezésére a szudáni fű szénájának összetételét és tápláléértékét meghatároztuk. A kísérleti anyagot az említett állomás volt szíves rendelkezésünkre bocsátani, egy amerikai (I) és egy francia eredetű (II) szudáni fű szénájából olyan mennyiséget küldve állomásunkra, hogy 2 ürüvel szénakihhasználási kísérletet is végezhetünk, amelyek eredményét röviden már azért is ismertetem, mert ez a fű mint szárazságot jól tűrő takarmánynövény a jövőben nálunk is fontos szerepet tölthet be. A kísérleteket Dörner Lajos kollégámmal részleteiben a most megjelent Kísérletügyi Közlemények XXXI. kötetének 336. oldalán ismertettük.

Az amerikai eredetű szudáni fű szénájának viz-tartalma 17-47%, a francia eredetű 17-20% volt. A kétféle széna összetételét 17% viztartalom esetében és átlagban a következő adatok tüntetik fel:

	I.	II.	Átlag
	s z á z a l é k		
Szárazanyag	83	83	83
Hamu	7.55	7.40	7.47
Szerves anyag	75.45	75.60	75.52
Nyers protein	9.91	10.51	10.21
Tiszta protein	8.41	8.98	8.70
Nyers zsír	2.03	1.86	1.94
Nyers rost	28.86	24.64	26.75
N-mentes kiv. anyag	34.65	38.59	36.63

Adataink szerint a kétféle széna összetétele közel áll egymáshoz, egyedül a nyers rosttartalom mutat számbajövő eltérést, amennyiben ez az alkatrészt az amerikai eredetű szudáni fű szénájában nagyobb mint a francia eredetűben, amely különbség a N-mentes kiv. anyagok mennyiségében fordított arányban mutatkozik.

A kísérleti juhok mindkét szénából naponként és fejenként 1000 g-t kaptak napi adag gyanánt, amely mennyiséget kellő előtetetés után maradék nélkül fogyasztottak el és hatására testsúlyuk csaknem változatlanul maradt meg.

A kétféle szudáni széna emésztési együtthatói 2-2 kísérlet átlagában olyan közel állottak egymáshoz, hogy a következő középértékeket fogadhatjuk el a szudáni fű szénájára vonatkozólag:

Szárazanyag	59.9%
Hamu	29.3%
Szerves anyag	62.9%
Nyers protein	70.4%
Tiszta protein	67.5%
Nyers zsír	59.0%
Nyers rost	67.9%
N-mentes kivonható anyagok	57.4%

Keményítőértéke alapján a szudáni fű szénája jó rétisznával tekinthető egyenértékűnek, sőt emészthető fehértetartalmára nézve igen jó réti szénával is vetekedhetik.

A következőkben a szudáni fű szénáját jó réti-szénával, kölesszénával és muharszénával hasonlítjuk össze:

	Szudáni fű széna 2 minta állaga	Jó réti széna 6 hazai minta állaga	Baracsuzsai kölesszéna	Magyaróvári muharszéna
	s z á z a l é k			
Viztartalom	17.0	17.0	17.0	17.0
Hamu	7.5	6.5	8.6	10.2
Nyers protein	10.2	9.2	8.9	12.2
Tiszta protein	8.7	8.3	7.5	8.7
Nyers zsír	2.0	2.9	1.7	2.0
Nyers rost	26.7	22.5	23.0	24.6
N-mentes kiv. anyag	36.6	41.9	40.8	34.0
Emészthető fehérje	5.9	4.5	4.5	4.2
Keményítőérték	31.4	32.3	31.3	26.9

Adataink szerint a szudáni fű (egyéves fenyércirok) szénája (tekintet nélkül a mag eredetére) összetétel, emészthetőség és keményítőérték tekintetében jóminőségű réti- és kölesszénával egyenértékűnek, a muharszénánál jobbnak bizonyult.

Egybevetve adatainkat a Növénytermelési Állomásnak azokkal a megfigyeléseivel, amelyek szerint a szudáni fű termőképessége, vagyis hozama, szárazságtűrő képessége, sarjuhajtó képessége és a fejlődés gyorsasága szempontjából is nagy előnyvel bír pl. a kölesszel és muharral szemben, további előnye pedig, hogy zölden és szénává szárítva egyformán jól etethető minden állattal, bebizonyítottan tekinthető, hogy ez a takarmánynövény nálunk nagy jelentőségre tehet szert. Végleges véleménynyilvánítás előtt természetesen be kell várnunk még azokat a tapasztalatokat, amelyeket a szudáni fű nagybani termesztésével nálunk szereznek, azonban már az eddigi adatok alapján is kétségtelenül érdemes ezzel a takarmánynövényvel behatóan foglalkoznunk. Zaitschek Artur dr. kísérletügyi igazgató.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Wellmann Oszkár dr.

Az alföldi pirostarka szarvasmarha javítása.

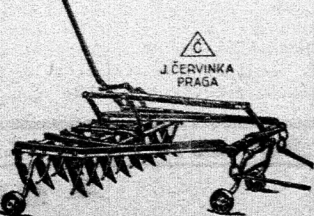
Amint a „Köztelek”-ben megjelent szakközleményekből ismeretes, Törökország valamint a balkáni államok egy része az alpesi borzderes fajta mellett döntött és azt választotta a népies szarvasmarha-állomány javítására.

Az összehasonlító próbatenyésztések alkalmával a szimmentáli azért szorult háttérbe, mert puha körmünek bizonyult a keleti államok köves hegyoldalaiban. A szimmentálinak ezt a hátrányos tulajdonságát még az 1919. év előtti időszakban tapasztaltuk a Magas-Kárpátokban. Ugyanis Árva, Liptó és Szepes megyébe hozott szimmentáli véru tehének nagy része lesántult és körömgnyulladásba esett a magas kárpáti legelőkön s azért nem bírt tért hódítani a pinzgauival szemben. Nem a meredek hegyoldal volt a hátráltató, hanem a sovány legelő, amelynek gyepejéből a sok kő kiemelkedett. Ezzel szemben Svájcban a szimmentáli a meredek hegyoldalon is gyepszőnyegen jár a sűrű fűnövés folytán s a mellett hamar lakik jól és nem kénytelen annyit járkálni, mint a sovány hegyoldalon nevelt szarvasmarhafajták. Így természetesen a szimmentáli puhább körmű lett, mint a pinzgau vagy a borzderes. Nincsen kizárva azonban annak a lehetősége sem, hogy a szimmentálinál a régebbi albinosodás folytán észrevétlenül elterjedt a gyengébb köröm, aminek jelenléte addig nem tünt fel, amíg ezt a fajtát a külterjes hegyes oldalakon ki nem próbálták. Ez a hiba azonban eltörpül a szimmentáli jó tejelő képessége mellett.

Ne használja rétboronáját, mert nem ér semmit, hanem vegyen Cservinka-féle szab. rétművelő eszközöket

melyeknek egyizbeni használata után rétjei duplahozamuak lesznek!

Prospektusok és árajánlatok, valamint elsőrendű referenciákkal készségesen szolgál a magyarorsz. kiz. képviselő és raktár: **Braun és Ürményi, Budapest, V., Báthory-utca 7.** Telefon: Automata 241-34 1651/a Honvéd-utca sarok.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csepelli gyárában készült páncéllacél kormánylemezes egytemes acélekéket, boronákat, sima- és rögtörőhengereket, Agrár-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltőgépeket, szecská- és répvágókat, merzsolókat, továbbá

magasnyomású „Universal” háti permetezőket

szőlők, gyümölcsfák és cukorrépa permetezésére

a legjobb kivitelben ajánli a Weiss Manfred Acél- és Fémművelő R.-T. mezőgazdasági gépeinek előadói központja:

„AGRARGLOBUS”

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELM R.-T. Budapest, V., Lipót-körút 12. sz. Távirati cím: AGRGLOBUS BUDAPEST Telefon: Aut. 253-49 Elsőrendű minőség! Olcsó árak! Kérjen a jánlatot!

A puhakörműséggel szemben van azonban a szimmentálnak olyan előnyös tulajdonsága, amely a keleti államok szempontjából is nagyon fontos és megbecsülendő s ez a meleggel szemben való könnyű honosulási képessége. Az alföldi tapasztalatok szerint a szimmentáli véru pirostarka szarvasmarha lényegesen jobban viseli el a száraz forróságot, mint a pinzgauai vagy a borzderes fajta. Sőt gyakori tapasztalat az Alföldön az is, hogy a szárazságban termelt szénát és szalmaféle takarmányt a szimmentáli véru anyag könnyebben megszokja és jobban értékesíti mint a borzderes. Különösen kiválik előnyös magartásával a forrósággal szemben az Alföldön nevelt szimmentáli véru szarvasmarha. Ez okból előbb-utóbb rá fognak jönni a keleti államok gazdasági vezetői, hogy az ő viszonyaik között is nagy figyelmet érdemel a magyarországi Alföldön felnevelt szimmentáli véru szarvasmarha, különösen a keleti államok kevésbé meredek hegyü, inkább dombos és sík vidékein.

Véleményem szerint a keleti államok felé való kivitel szempontjából nagy jövője van az alföldi homokos vidékeken felnevelt pirostarka szarvasmarhának. Ez a fajta kitűnően megszokta a forróságot és silányabb takarmányhoz van szokva. A Duna-Tiszaközén különösen hozzászokott a gazdaságosság ahhoz, hogy a szarvasmarháját legeltesse. Ezen a vidéken sovány homokgyepes legelőknél, homoki parlagföldeken és tarlólegelőknél nő fel a pirostarka szarvasmarha s így valamennyi európai nemesebb fajta között ez az anyag viseli el legjobban a forróságot és a leg gazdaságosabban hasznosítja a forró szárazságban termelt takarmányt.

Természetesen gazdaságainknak az Alföldön igen nagy súlyt kell vetniök a legeltetésre, mert csakis a legelőn nevelt szarvasmarha szokja meg jól a tikkasztó forróságot és az abban természetesen takarmányt vagy füvet. Erre nézve megemlítek egy jellemző esetet. Kiskunfélegyháza tart a város belterületén 6 darab tenyészbikát a városban lévő tehének számára, amelyeket a lakosság kizárólag tejtermelés érdekében tart. E célból a város vezetősége ezt a 6 darab bikát jó tejelő családból igyekszik beszerezni. Így történt, hogy a város 1924 őszén beszerezett 2 darab jó tejelő leszármazású bikát a debreceni gazdasági akadémiától és 4 darabot a jó tejelő jellegű állományból rendelkező dunántúli községekből. A bikák tavasztól késő őszig a tehéncsordával kint vannak a közlegelőn. A debreceni bikák még 1928. év őszén is kint járnak a csordával és csak folyó év telén kerülnek kimustrálás alá; tehát 4 éven át jól teljesítették hivatásukat. A dunántúli községekből származó bikák jól váltak be ugyan, azonban ezek a közlegelői zaklatást csak 2 évig bírták s már 1926. évben ki kellett őket mustrálni. Mind a 6 darab bika egyforma vérjelleggel bírt, vagyis jó tejelő leszármazású; azonban a debreceni bikák edzetten, legelőn voltak felnevelve, ellenben a 4 dunántúli bika csak községi udvarokban felállított kifutókban nőtt fel. Ez ugyan nagyon csekély részlet egy tenyésztési szabály elbírálása szempontjából, azonban ez is megerősíti azt a tapasztalatot, hogy a legeltetve nevelt szarvasmarha könnyebben szokja meg a változott kedvezőtlenebb viszonyokat.

Mivel az alföldi kiscgazdaközönség legnagyobb része legeltetve neveli fel szarvasmarháját, ez okból a jövőben a szakszerű nevelést üző alföldi uradalmakon kívül a népies szarvasmarhaanyagot is be kell venni egy kínálkozó és a keleti államok felé irányuló kivitelbe. Az alföldi népies szarvasmarhaanyagának a keleti államok szempontjából igen nagy előnye az, hogy a takarmány tekintetében nem igényes.

Mindenesetre áll az, hogy az alföldi népies pirostarka szarvasmarhaállomány minőség szempontjából még ezidőig nem képes nagyszámu kifogástalan egyedeket szolgáltatni. Azonban kisebb mennyiségben összeszedhető kifogástalan tenyésztésanyag a népies tenyésztetekben is. Ez a tenyésztésanyag pedig a keleti államok szempontjából azért bír nagy jelentőséggel, mert már 30-40 év óta meghonosodott az Alföldön, így tehát már kész és vérszilárd tulajdonságokkal rendelkezik, amelyek folytán megőrzi viszonylagos jó termelőképességét a forró és száraz éghajlattal bíró keleti államok vidékein is, kivéve a nagyon meredek és köves hegyoldali területeket.

Az Alföldön kialakult két természetes központ a pirostarka szimmentáli véru szarvasmarhánál, ahol ez a fajta a népies tenyésztetekben is jobb minőségben feltalálható. Ennek alapján az alföldi pirostarka szarvasmarha két típusát mutat. Az egyik a tiszántúli, nehezebb és csontosabb típus, amely a legjobb minőségben Szentés, Orosháza és Makó vidékén található. Kétségtelen, hogy e típus kialakulásánál döntő szerepet játszott a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok, amelynek tenyészbikái igen jó hatással voltak a környékbeli népies szarvasmarha kialakulására.

Az alföldi pirostarka szarvasmarha második típusa a homoki tájfajta, amely könnyebb testű és finomabb csontú mint a tiszántúli. Tapasztalásom szerint a homoki típus sokkal igénytelenebb takarmányozási szempontból mint a tiszántúli, a forróságot ellenben mind a kettő jól viseli el. Legjobb minőségben feltalálható a homoki típus Cegléd és Nagykőrös vidékén, ahol a kiscgazdáknak a legjobb értékű van a szarvasmarha ápolása iránt. Másrészt a ceglédi és nagykőrösi gazdák már a háború előtti években is sok értékes uradalmi tenyészbikát szereztek be s ezáltal szarvasmarhájuk minőségben fölénybe került a többi dunatiszakai város anyagával szemben. Hogy a leirt természetes uton kialakult szarvasmarhatenyésztési központok tényleg léteznek, arra nézve hivatkozom arra az eléggé ismeretes szokásra, hogy ha jobb minőségű pirostarka tenyésztésanyagot hozhat az alföldi kiscgazda beszerezni, úgy elmegy Szentés, Orosháza, Makó vagy Cegléd és Nagykőrös vidékére. Természetesen vélem, hogy a leirt két alföldi tájfajtának a kitenyésztésére és további fejlesztésére irányuló köztevékenységnek a jelzett városok területéről kell kiindulni.

Külkereskedelmi szempontból a tenyészbikák kivitelénél a döntő szerepet az alföldi uradalmaknak kell biztosítani, mert ez az ág magasabb tenyésztési ismereteket igényel. A népies tenyésztésanyag azonban a tehén- és üszökivitel szempontjából kell megfelelő teret nyújtani és az irányításnak is ebben a szellemben kell megtörténnie.

Ezek után felmerül az a kérdés, milyen módon javíttassék az alföldi pirostarka szarvasmarha a népies tenyésztetekben?

Javítás szempontjából az Alföldön legnagyobb gyakorlati jelentőséggel és hatással bír a köztenyésztési apaállatok tartására vonatkozó törvénynek és szabályrendeleteknek teljes egészében való végrehajtása. A jelenlegi állapotok mellett ettől remélhetünk a legtöbbet.

Szakszerű tenyésztés és irányítás szempontjából igen fontos szerep jutna a tejléscellenőrző és a szarvasmarhatenyésztési egyesületeknek. Míg azonban nem épülnek ki a tanyai központok és azokat összekapcsoló mezői vasutak, addig a tenyésztési egyesületektől tömeges gyakorlati eredményt nem várhatunk. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy ezen a téren tényleg nézzük az idők folyását. Az alföldi városok és községek belterületein, ahol erre hajlam mutatkozik, igen üdvösnök vélem a tenyésztési egyesületek megalakulását.

Tapasztalásom szerint az alföldi kiscgazdaközönségnek az érdek nincsen eléggé kifejlődve a jobb minőségű szarvasmarha iránt s e tekintetben tömeges irányításra van szükség. Véleményem szerint úgy lehetne az érdeklődést széles körökben felkelteni, ha a szarvasmarhaanyag jobb minőségű példányai egy osztályozó pecséttel megjelöltetnek, amelyet egy éves, két éves üszöknél és tehénknél a szarvba lehetne beütni. Ilyen módon a kiscgazdaközönség megtudná, melyik a jobb anyag s ez után nevelné a továbbtenyésztésre szánt borjúkat. A megjelölésnek az is egy előnye volna, hogy ilyen módon a kiscgazda nem adna túl könnyen a jobb tenyésztésanyagát. Ha pedig mégis vásárra vinné a jobb anyagot, úgy érte magasabb árat kapna, ami állandó érdeklődést keltene fel. Ezáltal állandó verseny támadna a kiscgazdák között, amelyek révén nagyobb öntudatra ébrednének és szemük előtt látnák lefolyni azt, hogy jobb tenyésztésanyag csak okszerű takarmányozással, helyes tenyész kiválasztással, gondos ápolással és egészséges neveléssel lehet elérni.

Az osztályozás csak külemi bírálatra szorítkozhatna, amely alkalommal a tejléleképesség figyelembe vétel-

nék, amennyire azt a külső alakulatból meg lehet ítélni. Kétségtelen, hogy ez kezdetleges eljárás, azonban ahol törzskönyvelni nem lehet, csakis ilyen módon lehet a kiscgazdaközönséget minél számosabban az érdeklődésbe bele vonni. Tejelési irány szempontjából sem volna ez olyan nagyon elítélendő, mert hiszen ha az apaállatok szakszerűen tenyésztést üző gazdaságokból kerülnek ki, úgy a tejelési irány fenntartása ezuton is elég biztosított nyer.

A kivitel szempontjából részletkérdés, hogy az osztályozó pecsét gazdasági felügyelőségi vagy egyesületi pecsét legyen-e.

Mindenesetre minőségi osztálytípusokat kellene megállapítani, vagyis a helyszíni viszonyok figyelembevétele mellett meg kell határozni, melyik az az anyag, amely az osztályozó pecsétet megérdemli. Hiszen Kecskemét határának nyugati felében lévő futóhomokos területein pl. Ágasegyháza sokkal nehezebb felnevelni jobb minőségű marhát, mint Kecskemét keleti barnatalaju határában, pl. Szentkirálypusztán. Ugyancsak pl. a Kiskunságban is lényegesen nehezebb szarvasmarhát nevelni Szank, Bócsa, Prónayfalva stb. sívár, futóhomokos területein, mint Kiskunfélegyháza és vidékének barnás homokjain.

Ami már most az osztályozás keresztülvételét illeti, erre nézve kétféle megoldás kínálkozik. A tavaszi haszonállatvizsgálat alkalmával, amikor minden egyes szarvasmarhát elő kell vezetni, a gazdasági felügyelő hivatalos pecséttel megjelölné a jobb minőségű tenyészanyagot, kizárólag csak az egy és két éves üszöket, valamint a tehéneket. Ennek természetesen ünnepléses formák között kell lefolynia és abba bele kell vonni a kiscgazdaközönséget nagyobb számu választmány vagy bizottság keretében.

Egy másik, de már kevésbé tökéletes módszer volna az, hogy a vidéki szarvasmarhadíjazások alkalmával a jobb minőségű anyag osztályozó pecséttel láttatnék el. Ilyen módon buzdítást kapna az a tenyészítő is akinek jobb anyaga van ugyan, de elismerő oklevél vagy díj nem jutott neki, mert mondjuk nagyobb volt a felvezetés s nem is kaphat mindenki díjat.

A jobb tenyészanyag minőségi pecséttel való megjelölésén kívül legnagyobb gyakorlati eredménye lenne még a vidéki állatdíjazásoknak, amelyeknek célja nem annyira kiállítás, hanem buzdítás, oktatás és irányítás legyen. A Kiskunságban kezdeményezésre több vidéki állatdíjazás folyt le, ilyenkor a hivatásos szakbírálok mindig annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy ez a vidék még nem érett meg kiállításokra, nincsen olyan tenyészanyag, amit kiállítási minőségben díjazni lehetne. Erre azt feleltem, hogy ez nem is a célunk, hanem a kiscgazdaközönség érdeklődését óhajtjuk felkelteni és érdekelt nevelni a jobb minőségű szarvasmarha iránt. Ezt a célt pedig minden egyes alkalommal elérjük, mert sikerült legalább is egy időre a kiscgazdaközönség figyelmét a szarvasmarhatenyésztés felé terelni. Sajnos, hogy a rossz gazdasági viszonyok miatt ilyen állatdíjazásokban a vidéki kiscgazdáknak ritkán van részük. Kívánatos lenne ezek megismétlése egy-egy községben. Az apaállat kérdésén kívül az egyszerű osztályozástól és a vidéki szarvasmarhadíjazásoktól remélem a legtöbb gyakorlati eredményt az alföldi szarvasmarha javítása terén, míg jobb közlekedési viszonyok be nem következnek.

Westsik Vilmos.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschenbacher Emil dr.

(Novemberi buzakamat-egyenérték. — Szabad a savanyu széna kivitele. — Budapesti vámmentes kikötő. — Romániához átcsatolt területen lévő ingatlanra bekezelezett jelzalogos kölcsönök.)

Novemberi buzakamat-egyenérték.

A Pénzügyi Központ az 1923. évi XLII. t. c. 1. §-a alapján a buzázólevelekben folyósított, buzazétre szóló kölcsönök törlesztőrészeinek fizetésénél és a buzázólevelek kamatszövevényeinek beváltásánál folyó évi november havára egy métermáza buza átszámítási kulcsát 26 P 54 fillérben szabta meg.

HAZAIGYÁRTMÁNYT A MAGYAR TERMELŐKNEK!

A gyümölcsfák kártevőit csakis az Avenarius-féle

DENDRIN

gyümölcsfakarbolineum pusztítja el legbiztosabban.

Vizben tökéletesen oldódik.

Permetezés lombhullás után.

SOTOR HERNYÓENYV alkalmazásával védje meg Dendrinezett gyümölcsfáit az utólagos fertőzéstől

Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T., BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8.**

KÉRJEN ISMERTETŐT!

KÉRJEN ISMERTETŐT!

Szabad a savanyu széna kivétel

A földművelésügyi miniszter 98.239. sz. rendeletével annyiban módosította előbbi 97.600. számú 1927. évi rendeletét, hogy az utóbbiban a szalastakarmányokra vonatkozólag megállapított általános kivételi tilalom alul kivételt engedélyez. Kimondja ugyanis, hogy folyó hó 17-étől kezdve a vámtarifja 39. tétele alá tartozó szalastakarmányok közül az ugynevezett „savanyu szénát” külön engedély nélkül szabad vámkülföldre kiszállítani a következő vasuti kilépő-állomásokról: Hegyeshalom, Lébény, Mosonszentmiklós, Moson-Magyaróvár, Mosonszentjános és Mosonszolnok.

A jelzett állomásokról azonban csak akkor szabad vámkülföldre külön engedély nélkül savanyu szénát szállítani, ha ezt a savanyu szénát a fentebb megjelölt vasuti állomásokra kocsin vagy szekéren fuvarozták s ha minden fuvarát közösi bizonyítvány kíséri, amely tanúsítja, hogy a vámkülföldre kiszállítani kívánt savanyu széna olyan közösi bizonyítványt tartalmaz, amelyek határába esik a Fertő-tó vagy a Hanság-csatorna. Ezek a közösi bizonyítványok a fuvarlevélhez csatolandók.

Budapesti vámmentes kikötő.

Folyó hó 20-án volt az új budapesti vámmentes kikötő ünnepies megnyitása, a hivatalos lap pedig egyidejűleg közölte a 4490. M. E. számú kormányrendeletbe foglalt kikötői rendtartást és a kereskedelemügyi miniszter 112.458. számú rendeletével jóváhagyott kikötői-raktári vállalati fizetési szabályzatot. Az előbbi rendelet szabályozza a vámmentes kikötő rendeltetését, használatát, a kikötőhasználati díjakat és a kikötőben vesztelő hajókra vonatkozó előírásokat, az utóbbi rendelet pedig a kikötői raktárvállalat üzletkötését, az áruk átvételére és a vállalat által kiadható közraktári jegyekre vonatkozó szabályokat, az áruk biztosítására, kiadására és a mintavételre nézve megállapított előírásokat tartalmazza és pontosan megállapítja a szabadraktárakra, a tárházi díjakra és a tárházak felelősségére és kártérítési kötelezettségére vonatkozó üzleti szabályokat.

Romániához átszított területen levő ingatlanra bekebelezett jelzálogos kölcsönök.

A román királysággal 1924-ben kötött egyezmény értelmében a hitelező magyar pénzüzetek a román pénzügyminisztériumra engedményezik ama jelzálogos követeléseiket, amelyeknél az ingatlan a Magyarországtól Romániához csatolt területen van és az adós az egyezmény érvénybe lépésekor, 1924. decemberben román állampolgár volt. Ez egyezmény értelmében az engedményezést előkészítő eljárás folyamában van és a magyar pénzüzetek részéről történő engedményezésnek az a következménye, hogy a román pénzügyminisztérium két régi koronát egy leu-val számít át és így hajtja be az adósokon az engedményezett követeléseket. Az egyezmény hatálya azonban nem terjed ki magyar vagy más, nem román állampolgárságú adósok tartozására még akkor sem, ha az ilyen tartozások Romániához csatolt területen lévő ingatlanra vannak bekebelezve. Nehogy tévedésből vagy elnézésből magyar állampolgárok tartozásai is átruháztassanak a román pénzügyminisztériumra, az 1924. évi egyezmény jogot adott az ilyen adósoknak arra, hogy az engedményezés ellen óvással éljenek, amely óvást a hitelező intézetnél kell benyújtani. Az ilyen óvások határideje folyó hó november hó 30-án jár le. Mivel pedig az engedményezett előkészítő eljárás során a magyar pénzüzetek mindazokat a követeléseiket, amelyeknél a jelzálogos fedezetül szolgáló ingatlan Romániához csatolt területen fekszik, felvették az engedményezendő tételek közé: emnélfogva az ilyen tartozásoknál érdekelt magyar állampolgár adósok legkésőbb folyó hó november hó 30-ig beadhatják óvásukat a hitelező pénzüzetnél, ha azonban ezt meg nem teszik, akkor az engedményezés következtében a román pénzügyminisztérium fog velük szemben mint hitelező szerepelni és fellépni. Érdeklődők közelebbi felvilágosításért a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületéhez (Budapest, V., Akadémia-utca 1.) fordulhatnak

KÖNYVISMERTETÉS.

A szovjetkezeti mozgalom sorsa Szovjetországban. Irta: *Telesi István gróf dr.* A „Pátria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R-T. kiadása. 1928.

Az orosz kommunizmus magyar irodalma alig számottevő. Különösen ismeretlen előttünk a szovjetkezeti gondolat sorsa a bolsevista Oroszországban. Kiseb tanulmányok, dolgozatok jelentek már meg *Telesi István gróf dr.* tollából is, de áttekinthető egy-

séges képet az orosz szovjetkezeti mozgalomról csak ebben a munkában kapunk. A bolsevista Oroszország gazdasági elzárkózottsága következtében csak kevés és kétes hiteli hír szivárog ki a szovjet átszervező munkájáról. Jó ideig homály borította azt is, hogy mi lett a cári Oroszország szépen fejlődésnek induló szovjetkezeteiből. Különös elismerés illeti tehát *Telesi István gróf dr.-t* azért a sikeres munkásságáért, amelynek eredményeképpen világosan bontakozik elénk Szovjetország szovjetkezeti élete.

Az orosz szovjetkezeti mozgalom 1865-ben indult meg, fejlődése lassan haladt előre, mert egyrészt meg volt fosztva attól a jogsegélytől, amelyet más országok szovjetkezetei élveztek, nemkülönben a hatóságok ellenséges indulatától is sokat kellett szenvedniök, másrészt az orosz nép kezdetleges kultúrájával nem tudta a szovjetkezetek nagy jelentőségét méltányolni. Nagy impulzust adott a szovjetkezetek ügyének a háború, majd a szovjetkezeti törvénynek 1917. márciusában történt proklamációja. A szépen meginduló fejlődés derékban törte ketté a bolsevista forradalom. A bolsevisták figyelme a szovjetkezetek felé fordult, még pedig kettős érdekből. Egyrészt azok jól szervezett szervezetét kívánták felhasználni állami elosztó szervekhez, másrészt a bolsevista szellem és gondolat hirdetőivé törekedtek átforgálni. Ugy gondolták, hogy ilyen módon legkönnyebben hozzájárulnak a falusi lakosság felkeltéséhez, mert hiszen a szovjetkezetek legnagyobb része vidéki szovjetkezet volt. Ettől kezdve rohamosan vesztettek a szovjetkezetek szovjetkezeti jellegükből s a szovjet áruelosztó és propaganda szerveivé váltak. Az egymásután megjelenő rendeletek, amelyek a szovjetkezetek helyzetét, működését szabályozták, mindinkább megfosztották azokat fő karakterisztikumaiktól, az önkéntes belépés és teljes függetlenség jogától. A kötelező belépés révén megszaporodott a szovjetkezeti tagok száma, de szovjetkezeti fejlődésről nem lehet szó. Hogy a hatalmat teljesen kezébe kerítsék, a különféle szovjetkezeteket a „Centroszusz” központ felébe egyesítették s az irányító helyekre mindenütt „ön tudatos bolsevistákat” ültettek.

Az az észnélküli gazdasági politika, amelyet a harcok kommunizmus alatt üztek s amelynek következményeként az általános nacionalizálás bekövetkezett, mindinkább érezhető romboló hatású. A mezőgazdasági és ipari termelés megállott, a szabad kereskedelem megszűnt, a munka produktivitása a békebeli állapotokhoz viszonyítva 30-40%-kal visszaesett s a szovjet tehetetlenül állott a pártatlan arányú éhínséggel szemben és bekövetkezett az az idő is, hogy nemcsak a város, hanem a falu is éhezett. Csodát mondott tehát az a gazdasági politika, amely mindent államosít — nem kimélve a szovjetkezeteket sem — s a kiméletlen terror és diktatura szolgálatába állítja a termelő erőket. A szovjetkezetek pedig karakterisztikus jellegüktől így megfosztva, többé nem voltak képesek hivataluknak eleget tenni.

Végre a szovjet urai is belátták tévedésüket s lassu átmenetben a mérsékeltbb gazdasági politika felé hajlottak. Újabb és újabb rendeletek nyitottak a szovjetkezeteknek bizonyos fejlődési lehetőséget, a szovjetkezetek törekvése pedig arra irányult, hogy függetlenségüket az államhatalomtól visszanyerjék. Végre napvilágot látott az a rendelet, amely visszaállította a szovjetkezetekbe való szabad belépés jogát, noha ezzel a rendelkezéssel a szovjetkezetek még nem kapták vissza régi mozgási szabadságukat. A mérsékeltbb elemek beavatkozásának volt köszönhető az is, hogy a bilincsekbe zárt szabad kereskedelem és hitelélet lassan-lassan bontogatni kezdte szárnyait. A körmonfont diplomácia és propaganda ügyes mesterkedési annyira megtevesztették a világot, hogy a Nemzetközi Szovjetkezeti Szövetség, amely mindeddig a legridegebben visszautasított mindennemű államosított szovjetkezeti szervezetet, 1921-ben Baselen tartott kongresszusán felvette tagjai sorába az oroszországi szovjetkezetek kiküldöttjeit. Ezek a lassu fejlődési

tünetek arra engedtek következtetni, hogy ezekből a megnyomorított, agyonszervezett szovjetkezetekből még nem halt ki teljesen a szovjetkezeti szellem és a mérsékeltbb gazdasági politika felszabadító hatása alatt talán új erőre kapnak és mozgási szabadságukat — ha teljesen nem is — de részben visszaszerzik.

Élesen kiviláglik a munkából, hogy miként borul fel a szovjetkezeti szervezet, ha az társadalmi jellegét az erőszakos beavatkozásoktól meg nem őrzi. Az államnak szociálpolitikai kötelessége ugyan a szovjetkezeti mozgalmak jóindulatu támogatása, de csak addig a határig, ameddig működésük befolyásolására irányítólag nem hat. Adatokkal bizonyítható az orosz szovjetkezeti élet fellendülése — amikor a szovjet urai látva a szélsőséges gazdaságpolitika csődjét —, a kötelező belépést eltörölték, miáltal a szovjetkezetek felesleges inaktív tagjaiktól megszabadultak. Mert hiszen a szovjetkezetek vitalitása nem attól függ, hogy hány taggal rendelkeznek, hanem attól, hogy a tagok segítő társai és ébrentartói legyenek a szovjetkezeti eszmének.

Élénk tanubizonyosága *Telesi* könyve is annak a régi bevált elvnek, hogy fejlődésképesek és hivatásuk magaslátán csak úgy állhatnak a szovjetkezetek, ha a önszertés gondolatától áthatva minden erőszakos állami beavatkozástól függetlenül végezhetik funkciójukat.

Telesi István tanulságos könyvét melegen ajánljuk mindazok figyelmébe, akik a szovjetkezeti eszme sorsa és az orosz szovjet gazdasági életjelenségei iránt érdeklődnek. (T. M.)

Ötletszerű gazdálkodás.

Irta: *alsőöri Farkas Géza.*

Öreg gazda vagyok már és több mint negyven éve figyelem gazdasági haladásunkat. Ugy látom, a gazdák háromfélék: egy részük egy bizonyos kitűzött cél felé halad egyenesen; ezek a konzervatívok, akiket az ifju gazdák maradiáknak csufolnak; egy részük az újításoknak hódol, azt mondhatnám, a divatnak; ezek a divatos gazdák és a harmadik rész egy kicsit konzervatív, egy kicsit divatos, de mindenesetre felületes —, ide tartoznak az ötletszerű gazdák.

En természetesen mint öreg és tapasztalt gazda, az elsőkhöz számítom magamat és a konzervatívizmusról vagyok a híve. A *gazdálkodás nem ismer ugrásokat*, nem tűr ugrásokat egyik irányról a másikra, mert minden irányváltoztatás károkkal és visszaesséssel jár. A mai nagy gazdasági terhek és alacsony terményárak mellett a bevétel mellett egy kis visszafelújodást is megengedhetének tartok a külterjesség felé, mert a nagy befektetéseknek ma a föld nem hozza meg az ellenértékét.

A divatos gazdálkodás igen drága passzió, ezt csak azok engedhetik meg maguknak, akiknek más, valamely ipari, gyári vagy részvényekből eredő bőséges mellékjövödelmi forrásuk is van. A divatos gazda megvesz mindent, ami csak a gépjárművekben előfordul, tulon-tul tömi gazdaságát ismeretlen és agyonreklámozott, de kellően ki nem próbált gépekkel csak azért, hogy elmondhassa gazdátársainak, hogy neki már ilyen és ilyen gépe is van; aztán hozat állatot Európa minden államából csak azt és olyant, ami divatban van és amit tulontul drága.

Mikor fiatalember voltam, akkor fedeztük fel Svájcot először, gazdánk kimentek Lavanthalba teheneikért és bikáikért; aztán jött divatba a móll-táli, majd az allgauti, öt éves intervallumokba követte ezeket a szimmentáli és úgy jöttek a fekete-tarka hollandi tehenek közkedveltségbe. Minden egyes irány bevezetése nagy zajjal járt és hangos volt föle Magyarországon; mindenik a maga importjának az első voltára esküdött.

Azután következett az angol husmarha és husjuhok divatja; jöttek a shortornok és a cootswoldok s mikor már egész Európát letarolták importálásban,

MÉSZNITROGÉN
 18-20% garantált nitrogéntartalommal
 a legjobb és legolcsóbb nitrogénműtrágya.
 Az összes művelési ágaknál, különösen kalászosoknál, kapásoknál és szőlőnél a legjobban kifizetődik.
 Őszi kalászosok alá a vetés előtt alaptrágyaként kiszórva A 2000 holdon aluli gazdaságok rendeléseit a kedvezményes állami akció keretében bonyolítjuk le.
magas terméshozamot biztosít.
 Gyártja: „NITROGÉN” Műtrágya és Vegyipar Részvénytársaság
 Telefon: Aut. 824-19, 825-20 Budapest, V. kerület, József-tér 1. szám. Sürgőnycim: Nitrogén
 Szállt legelőnyösebben a Káli-szindikátus eredeti árjegy-zése szerint 40-42%-os
KÁLISÓT, mely a terméshozamot fokozza, a minőséget javítja. A kálió alkalmazása nagyfontosságú, mert teljes eredményt csakis teljes trágyázással érhetünk el. Továbbá Thomassalakat, Rhenánia-foszfátot, szuperfoszfátot, kénsvas ammóniákat, ohiliszalétramot és trágyamezest.
INGYENES MŰTRÁGYÁZÁSI TANÁCSADÓHELY!

akkor jöttek a más világrészek állatai és hogy zebukat nem hoztunk be, azt talán annak lehet betudni, hogy a pupájával nem tudtak volna mit kezdeni.

A lovaknál még nagyobb volt ez a divathóbort, hoztunk be még Amerikából is ügétöket akkor, amikor a magyar lónak nem volt párja a világon.

Ezekre az importáltakra és felesleges gépekre emésztődött fel a gazdaságok jövedelme. Ha a sok így kiadott pénz egyéb, hasznos befektetésekre, okszerűen használták volna fel gazdáink, ma már másutt tartanánk, nem a bukásnál.

A gazdaság nem tűr egyoldalúságot, mert ez a legnagyobb veszedelem a gazdára; az egyoldalúság néha igen sok jövedelmet biztosít, de azután jöhet három-négy igen sovány esztendő és többet felemészti, mint az az egy kővér év hozott.

Néhai Korizmic László mondotta, hogy: „Hozzunk mezőgazdaságunkba helyes arányokat“. Ezt kellene minden gazdának szem előtt tartania. A múlt század nyolcvanas éveiben divatba jött a cukorrépa-termelés és való, hogy egyesek egész vagyonokat kerestek rajta, de csakhamar a cukorgyárak polipként fonták körül a nekik behódolt és vazallusukká, jobbagyukká vált termelőt úgy, hogy még ma sem tud szabadulni ölelő karjaik közül.

Az után jött a cikória, a gyógynövények divatja, — mind csak pár évig tartott; jött a keményítőnek és szesznek való burgonyatermesztés, azután a cirok, melyből a háború alatt némelyek meggazdagodtak és amely ma már a múlté.

Iyenné vált a kender- és a lentermesztés, a szőlő nagybani termesztése és sok más divathóbort. Jelenleg motor-divat van és ezzel lettünk vazallusaink az olajtrósztnak. Én mindig azt tartottam, hogy egy gazdaságban a sokoldalúság legyen az elv. Ha mindenképp van egy kevesem, többre megyek, mint egy-két feléből a sokkal, mert így minden évben van biztos közép-termesem.

Az építkezések terén is a divat tulszái közé számítanak az istállók fényűző építkezései, a silók, várkastélyszerű elevátorok magtárak stb. Ezek olyan nagy tőkebefektetéseket igényelnek, hogy nem hozhatják meg a kamatot. Nem azt akarom mondani, hogy a takarmánysiló nem jó, hogy a magtár az elevátorokkal és egyéb felszerelésekkel, az ónitatókkal és cementjászolokkal felszerelt istállók stb. nem hasznosak, — sőt, igen hasznosak, de nem hasznos-hajtók és ez a baj.

Most azután ott tartanak a nagy rezsikkel dolgozó mintauradalmak, hogy kénytelenek visszafeljeszteni magukat, mert nem bírják a nagy üzemköltséget.

Kisgazdáinknál az öletszerűség még szembetűnőbb, de náluk nem a divathóbort, hanem a kellő előrelátás hiánya az oka ennek.

Csak elnézem az idén, hogy takarmányhiány lévén, minden kisgazda tulontul vetette földjeit takarmányokkal és aki még hírét sem hallotta a biborherének, rozs helyett ezt vetet. Tavaszra a lucerna és herefélék különféle változataival vetik el a megmaradt többi szántójukat csak azért, mert az idén a gabona olcsó, tehát ezt nem érdemes termelni, a takarmány pedig drága, ezt kell vetni nyakig.

Igy voltak a máktermesztéssel is kisgazdáink, a babbal és más növényekkel. Aminek jó volt az ára, azt jövőre nagy mértékben termesztik s így tart ez a kapkodás egész életükön át s mindig pórul járnak, mert lekésnek a kergetett konjunkturától. Valahogy szervezni kellene a kisgazdák termelését és nem kényszerrel, de jóakaratu tanácsokkal, oktatással kellene őket az öletszerű termelés hátrányairól meggyőzni és a termelésüket minden kapkodástól mentes, állandó és helyes irányba terelni.

Akár az állatoknál, akár a termelésnél egy irányt kell követni, hosszú évekre tartó gazdaságpolitikát inagurálni, előre megfontolt realis terveket készíteni, mert egy állatfajta kicserélése évtizedes munkát és átmenetet igényel, a termelési áttérések is felforgatják a rendes vetésforgót és hosszú évekre menő zavart okoznak a gazdálkodásban. Azért az öletszerű gazdálkodást minden gazda kerülje s tartson ki előre elkészített terve mellett, amely szem előtt tartja néhai Korizmic Lászlónak azt a tanácsát, hogy: „Hozzunk mezőgazdaságunkba helyes arányokat“.

Az angol tejhábort.

London, 1928 október hó.

A gazdaszervezkedés diadala bontakozik ki előttünk az angol farmereknek ama sikerében, amelyet a tejértékesítés körül vívtak ki legujabban.

A „tejhábort“, amint azt az angol sajtó elnevezte, ez év szeptember hó második felében játszódott le

Angliában. 1922-ig az angol gazdák egyénenként, szabad alku alapján adták el a tejet a kereskedőknek. Ez az állapot sok és nagy hátránnyal járt, ezért 1922-ben gazdaszervezkedésük tejsztyát, a National Farmers Union's Milk Committee-t bízták meg a kollektív eladás keresztyvitelével. Hatalmas lépés volt ez a szervezkedés felé és az angol gazdák igen sok előnyét is élvezték e szervezkedésüknek.

A National Farmer's Union eleinte csak a londoni kereskedőkkel kötötte meg az egyezséget, majd egész Anglia területére külön-külön egyes nagy fogyasztási göcpontok körül, mint Manchester, Hull, Liverpool stb. is kiterjesztette működését és minden körzet kereskedőivel külön-külön megállapodásra jutott. Egy ilyen nyilvános kollektív szerződés nemcsak az angol gazdáknak jelentett előnyt, de ennek a kereskedelem és a nagyközönség is hasznát látta. A kereskedelem ugyanis fix mennyiséggel és biztos árbázissal dolgozhatott, a közönség pedig, ismervén a szerződés feltételeit, sehol tejuzsorának kitéve nem volt.

Az utóbbi évek válságai az angol farmereket sem kímélte meg, ezért az időközben előállott termelési költségeik drágulása arányában az angol farmerek is tervebe vették a tejárak emelését.

A szerződési év szeptember 30-án járván le, a National Farmer's Union idejében értesítette a tejkereskedők egyesületét, közölve velük az új tejárakat is és pedig a tej gallonjért fizetendő lesz a hat teli hónapra, októbertől márciusig 1 shilling 5 penny, április és szeptember hónapokra 1 shilling 4 penny, a nyári négy hónapra pedig 1 shilling. Az évi átlagár 1 shilling 3 és 3/4 penny. (Az eddig érvényes ár a teli hat óra 1 shilling 4 és 1/2 penny, a nyári hat hónapra 1 shilling, évi átlagár 1 shilling 2 és 1/4 penny volt.)

A tejkereskedők először minden áremelést megtagadtak. Erre a farmerek vezetői elhatározták, hogy akkor a tejjelátásból a kereskedelmet kikapcsolják és ők maguk fogják a lakosságot tejjel ellátni. A National Farmer's Union a legkomolyabb előkészületeket sürgetésen megtegte, hogy a szeptember 30-ig még rendelkezésre álló 20 nap alatt a tejjelátás a gazdák részéről megszerveztessék. Mikor a kereskedők látták, hogy a farmerek egységesen állanak a vezetőik mögött és hogy a Farmer's Union egész komolyan munkához lát, azonnal engedékenyebbek lettek és hajlandók voltak bizonyos kis emelést elfogadni.

A farmerek azonban nem engedték és kijelentették, hogy október 1-én a szerződés lejártakor a tejjelátást átveszik és a közönségnek a nagybani eladási áron fogják a tejet szállítani.

Az egész angol napi sajtó izgalmasan tárgyalta az eseményeket, lévén a tej ugyszólván a legfontosabb élelmiszeri cikk egyike és a 8 millió lakosú London tejjelátása éppenséggel nem kis feladat. A farmerek vezetői nyilatkoztak, hogy a kórházakat és intézeteket zavartalanul el tudják látni, a lakosság is meg fogja kapni a maga tejadagját, bár kétségtelen, hogy eleinte lesznek kisebb zökkenések.

Fölötte érdekes, hogy e vitánál az egész napi sajtó kivétel nélkül a farmerek mellé állt. „The farmers are right“ a farmereknek van igazuk felirattal is jelentek meg vezércikkük; „a tejkereskedelmi vállalatok hatalmas osztályokat fizetnek ki, míg a gazdák évről-évre szegényebbek lesznek s lesüllyednek a dologházba“ irták a lapok.

A kereskedők erre észbekaptak és békülékeny válaszjegyzékét küldték a Farmer's Union-nak. A tárgyalások megindultak a felek között és ugyszólván a farmerek teljes győzelmével is végződtek.

London után a többi fogyasztási körzetek is meg-egyeztek. Legtovább tartott a harc Liverpoolban, ahol a farmerek október 1-én tényleg át is vették a tejjelátást. Autóval és lovaskocsival hordták a tejet a házakhoz egész nap és a közönség a nagybani eladási áron kapta a tejet.

A jelen állapotot azonban győzelmük ellenére sem tekintik a farmerek véglegesen megoldottnak, mert máris felvetődött a terv, hogy még kell a tejpóol alapítani.

E célból komoly eszmecserék folynak, amelynek eredményeként máris megállapítást nyert és leszűrdött a következő eredmény:

1. A pool megvalósításának semmi akadályja nincs. Jelenleg működik Glasgow-ban egy poolszerű tejjelátó gazdaszervezet, amely egészen kifogástalanul végzi feladatát.

2. A pool megalakítása a fogyasztóközönség érdekét nem sérti, sőt esetleg a detail-árak még csökkenthetők is lesznek.

3. A poolban résztvevő gazdák mindenkor méltányosabb árakat kaphatnának, mert hiszen a tejtermelés sem minden gazdaságban jár ugyanazzal a költséggel.

4. A tejelosztók mindenkor egyenletes mennyiséggel számolhatnak.

5. A gazdák könnyen áttekinthetnek az egész piacot, hogy mennyi tej kell élelmezésre, mennyi gyári célra és mennyi az ipari feldolgozásra, eszerint módjukban lenne a tejtermelést tovább fokozni.

6. A vaj- és a sajtfeldolgozók előre megállapított tejmennyiséggel számolhatnak, termelésüket eszerint rendezhetik be.

7. A termelők meg lennének óva a terhes adósságok elvállalásától, mert a pool tagjainak olcsó hitelt tud szerezni.

8. A tej mindig csak a legközelebbi körzetig menne, ezáltal megmaradna a szükségtelenül kiadott szállítási és fuvarozási költség.

9. A közönség gyorsan kapná mindig a friss tejet.

10. Az egész piac meg lenne kímélve a folytonos árhullámzástól, amit már az évenként megújított szerződés kötés is maga után von.

Tagadhatatlan, hogy ezek az előnyök velejárái lesznek a tejpóolnak. Hogy a nagy fogyasztóközönségnek haszna lesz belőle, az bizonyos. Eddig még a kanadai gabonapool ellen sem hangoztattak érveket a fogyasztóközönség szempontjából. Akik a poolt ócsárolják, azok nem kompetensek, mert az ellentabor érdekességéhez tartoznak. Könnyen lehetséges tehát, hogy az angol farmerek tejpóolja hamarosan megvalósul.

Az angol Farmer's Union tejsztyájának több mint 60,000 tejtermelő gazda tagja van. Az ilyen szervezett gazdatáborral könnyű a vezéreknek győzelmet aratni. Ha a magyar viszonyokat veszem, ugy csak hazánkban a 100 holdon feüli gazdaságok száma 11,480, a 20—100 holdig terjedő önálló gazdaságok száma pedig 75,380. Miért ne lehetne nálunk is 20—30,000 tejtermelő gazda tagja az egyedüli országos gazdaszervezetünk tejsztyájának.

Nálunk a szó szoros értelmében a tejjelátatok szedik le a tejjel, pedig a magyar gazdára is ráférne egy kis jövedelemtöbblet.

Csonka-Magyarországnak ugy sincs más létalapja, mint mielőbb átszervezni szemtermelését ipari növények, baromfi és tejtermelésre. Csak veletlen és ránk nézve különös szerencse, hogy Oroszország kiesett a gabonaexport államok közül. Mi lenne akkor a magyar mezőgazdaságból, ha Oroszország a régi világbeli évi 100 millió métermáza exportgabonájával most hirtelen a világpiacon tudna ugrani. Az orosz gabona tengeren könnyen elérheti a mi két jelenlegi legjobb piacunkat, Németország és Oroszországot. Oroszország ajultságát nem szabad véglegesnek tekintenünk. 8—10 év alatt még egy céltudatosan vezetett szovjet agrárpolitika is esetleg rendbehozhatja az orosz gabonaexportot és akkor a magyar gabona olyan versenytársat kaphat, amellyel aligha fog tudni megbirkózni. Emberi számítás szerint tehát 8—10 év az, ami a magyar mezőgazdaság átszervezésére még rendelkezésre áll.

A tejtermelés minél nagyobb fokozását országos érdekek tartom, mert a nehezen értékesíthető gabona ilyenképp átalakulna könnyen értékesíthető sajtá és vajjá, aminek a világpiacon mindenütt aranyparitása van. Hiszen például az angol piac ellátatlan sajtban és vajban, jöllehet még Ujguinea is szállít évente félmillió métermázstát mindegyik cikkéből Angliába. Ennek ellenére vaját még nem tudtam kapni Angliában sehol sem, pedig már itt vagyok jó pár hónapja. Margarint igen, de vaját nem.

A világpiacon tejkereslete állandóan növekedőben van. A tejfogyasztás nőttön nő, ezt a világ minden országa mezőgazdái erősen számításba kezdik venni.

Az amerikai hivatalos statisztika szerint a tejfogyasztás náluk az utolsó 9 év alatt 30%-kal emelkedett. Az angol összeállítás szerint a fejenkénti évenkénti tejfogyasztás az Egyesült Államokban 55 gallon, Németországban 60 gallon, Dániában 68 gallon, Svédországban 76 gallon, Nagybritanniában pedig mindössze csak 22 gallon.

Az ipar is egyre nagyobb és nagyobb tejfogyasztással lép fel. Több mint 200 iparcikk gyártásához szükséges a tej. A ruhagomb, cigarettaszípka, sátpálcagofantuk, domínók, sakkfigurák, sok játék-szer kizárólag tejből készül. Az Angliában termelt tej mennyiségnek több mint egytizedét a gyáripar veszi igénybe.

Hollandia az utóbbi években ugyszólván kizárólag csak tejtermelésre rendezkedett be.

E jelenségek mellett a magyar mezőgazdaságnak sem szabad közömbösen elhaladni.

Sajtó Jenő dr.

Lóhere, lucerna, búkköny, köles
és minden egyéb gazdasági magvat
legmagasabb árban veszünk! ~ Kérünk mintázott ajánlatot!

Fekete Testvérek Magkereskedelmi R.-T.
(Schwartz Testvérek)

Alapítva: 1870. Sürgönycim: „Gebrüder“
Iroda: Budapest, V., Sas-utca 1. — Vetőmagtisztítótelep:
Budapest, IX., Soroksári-ut 44. sz. (Királymalom)
Levélcim: Bpest 4., 196. Telefonok: 808—20 sorozat

Kinevezés
vitéz Biró G.
gazdasági ak
fokozatba,
Rusvay Kálm
sorozott. Áll
illetményeik
év tartamán

Kund Ede
Mérnök- és
mérnök enkl
alapított, az
Mérnök- és
nikai és gy
nak adomán
tást adott el
gy belső
kiválóbb leg
a Cserháti-
müegyetem
gépészeti
Mérnök- és
és gyáripar
müegyetem
tartott gy
határozatát
üdvözölte K
közben adt
Kund Ede
szép elisme
Országos M
szerkesztős
üdvözölte,
amelyet az
mezőgazdas

Kivételül
haza Bud J
mányújárd
kapcsán m
sitói előtt.
Külkereske
len helyzet
melésünkét
sürgősebben
hogy felker
viteli piaca
képet kapj
exportált é
ségük van,
bennünket.
azt abban
tési politik
felelősen sz
mútanott.
Egyesült-Á
vezett kere
kutató és i
visszaszerz
nálunk is
értékesítés
megszervez
tandók a k
irodák. A
hozzaigazo
nyeihez. A
tájékoztató
piacok hel
utjába áll
kell kapcs
lyek már e
gatták a te
vár a piac
képviselők
tandók az
A külképv
anyag edd
amikor az
séges, hog
a gazdaság
felelő any
tatná. Ner
nagy a kü
értékesítés
exporttöre
a termelés
állunk. Te
emelésén
állítanunk
léellenörz
tése, állat
ségek alap
a termelés
is sok a te
háru az é
állam segí
szerzett t
exportlehe
csak a ter
zációja, a

VEGYESEK.

Kinevezések. A m. kir. földművelésügyi miniszter vezetésével a gazdasági akadémiák segédtanárát gazdasági akadémiái rendkívüli tanárrá az 1. fizetési fokozatba, továbbá *Kerbler* Nándor IX. fizetési osztályba sorozott főiskolai tanársegédet, valamint *Rusvay* Kálmán és *Abonyi* Lajos X. fizetési osztályba sorozott állatorvosi főiskolai tanársegédek eddigi illetményeik élvezetével tanársegédeké további kettő év tartamára kinevezte.

Kund Ede munkásságának elismerése. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Cserhádi Jenő kiváló gépészmérnök emlékének megörökítésére egy emléklapet alapított, amelyet minden működési évben a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet gépészeti, elektrotechnikai és gyáripari szakosztályában annak az előadónak adományoznak, aki teljesen önálló tárgyu kutatást adott elő, azonkívül feltétel az is, hogy az előadás egy belső értékében, mint külső formában a legkiválóbb legyen. A kiküldött bírálóbizottság ez évben a Cserhádi-emléklapet egyhangulag *Kund Ede* műegyetemi adjunktusnak, a „Köztelek” kiváló gépészeti rovatvezetőjének ítélte oda. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet gépészeti, elektrotechnikai és gyáripari szakosztályának *Szabó* Gusztáv dr. műegyetemi tanár elnöke alatt folyó hó 20-án tartott gyűlésén jelentették be a bírálóbizottság határozatát. *Szabó* Gusztáv dr. szép beszéd keretében üdvözölte *Kund* Edét és a kartársak meleg ünneplése közben adta át a kitüntetettnek az emléklapet. *Kund Ede* keresetlen szavakkal köszöntötte meg ezt a szép elismerést. *Kund Ede* ebből az alkalomból az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a „Köztelek” szerkesztője nevében *Rothmayer* Imre OMGE titkár üdvözölte, méltatva azt a jelentős munkásságot, amelyet az ünnepektől mint gépészmérnök a magyar mezőgazdaság érdekében kifejt.

Kivételünk megszervezése. A napokban érkezett haza *Bud* János mezőgazdasági miniszter külföldi tanulmányutjáról, amelyen szerzett tapasztalatairól, ennek kapcsán munkatervéről nyilatkozott a napisajtó tudósító előtt. Nyilatkozatából vesszük a következőket. Kereskedelmi mérlegünk folyton romló, kedvezőtlen helyzete élénk világot rá arra, hogy belső termelésünket fokozni kell, kivételünket pedig legelőször meg kell szerveznünk. Szükség volt arra, hogy felkeressük és tanulmányozzuk számbajövő kiviteli piacainkat, hogy exporthelyzetünkről világos képet kapjunk. A tapasztalatok szerint az általunk exportált cikkek ezeknek a piacoknak ma is szükségük van, a hiba ott van, hogy kiszorítottak onnan bennünket. Ha pedig kiszorulásunk okait kutatjuk, azt abban kell keresnünk, hogy termelés és értékesítési politikánk nincsen az adott viszonyoknak megfelelően szervezve. Mint már arra a „Köztelek” rámutatott, a külföldi államok, így különösen az Egyesült-Államok, Németország, Dánia stb. jól szervezett kereskedelmi kirendeltségeik útján alapos piacutató és információ munkát végeznek. Régi piacaink visszaszerzése céljából legsürgősebben megszervezendő nálunk is a belföldi forgalombahozatal és a kiviteli értékesítés. Hogy pedig ezt elérhessük, minél előbb megszervezendők és az értékesítés szolgálatába állítandók a külföldi piacokat szemmel tartó információirodák. A kereskedelem feladata lenne keresztülvinni hozzáigazodásunkat a külföldi piacok legapróbb igényeihez. Az állam feladata pedig az, hogy rendszeresen tájékoztassa a termelést és a kereskedelmet a külföldi piacok helyzetéről és elhárítsa az exporttörékvések útjába álló akadályokat. Ebbe a nagy munkába bele kell kapcsolódnunk az érdekképviseleteknek is, amelyek már eddig is elismerésre méltó munkával támogatták a termelés és a kivitel érdekeit. Fontos feladat vár a piacerszervező és információ munka terén a külviseletekre is, amelyek fokozottabban mértekben állítandók az ország gazdasági életének szolgálatába. A külviseletek által szolgáltatott ilyen irányú anyag eddig csak későn jutott az érdekeltek kezébe, amikor azok már elvesztették aktualitásukat. Szükséges, hogy az egész gazdasági hírszolgálati anyag a gazdasági minisztériumhoz jusson, ahonnan az a megfelelő anyagot közvetlenül az érdekeltek helyekre juttatná. Nem szabad felednünk, hogy ma olyan erős és nagy a külföldi piacokon a verseny, hogy jórészt az értékesítés helyes szervezésénél fordul meg minden exporttörékvés. De nemcsak a piacerszervezés, hanem a termelés terén is nagy feladatok megoldása előtt állunk. Termelésünket — a termelés eredményeinek emelésén kívül — a piacerszervező szolgálatába kell állítanunk. A külföldön nagyszámú létesített tejesellenőrző állomások, a törzskönyvelés kiterjesztése, állattenyésztési és növénytermesztési felügyelőségek alapítása, szaktanfolyamok rendezése stb. mind a termelés fokozásának céljait szolgálják. Ezen a téren is sok a tennivalónk, amely munkából igen nagy rész hárul az érdekképviseletekre is, amihez járul majd az állam segítsége ott, ahol arra szükség van. A külföldön szerzett tapasztalatok arra mutatnak, hogy komoly exportlehetőségeink vannak, amelyeknek kiaknázása csak a termelés és forgalombahozatal helyes szervezése, a külföldi piacok szemmel tartása, az infor-

máció szolgálat megszervezése útján érhető el. A tanulmányút programjába tartozott még a külföldi mezőgazdasági hitelélet tanulmányozása is, valamint az, hogy miként állítható a behozatali jegyrendszer fokozottabban az exportfejlesztés szolgálatába.

Felhívás a tejfeldolgozó gazdaságokhoz. Az Országos Tejgazdasági Szövetség 1928. évi november hó 3-án *Mayer* János földművelésügyi miniszter ur védnöksége alatt *díjazással egybekötött országos tejtermékbírálatot rendez.* A bírálaton kitüntetett termelők és tejipari vállalatok megjutalmazására értékes tiszteletdíjak állanak rendelkezésre, köztük az OMGE tiszteletdíja is. Mivel az OMGE súlyt vet arra, hogy az idei országos tejtermékbírálaton a tejipari vállalatok mellett a *tejgazdaságok is minél nagyobb számban jelenjenek meg,* az azon való részvételre a tejfeldolgozó gazdaságokat ezen a helyen is felhívja.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara közgyűlése. Október hó 19-én tartotta a debreceni mezőgazdasági kamara újraalakuló közgyűlését, amelyet *Kállay* Miklós dr., a kamara elnöke, Szabolcs vármegye főispánja nyitott meg, üdvözölve a kamara megválasztott és hivatalból való csaknem teljes számban egybegyűlt rendes tagjait. *Rácz* Lajos dr. kamarai igazgató ismertette ezután az újalakulást s a lefolyt tagválasztások eredményét, majd melegen üdvözölte a kamara új tagjait. Ezek után a közgyűlés a kamara elnökévé *Kállay* Miklós dr.-t a következő hatéves ciklusra ismét elnökévé választotta. Az újonnan megválasztott elnököt *Kölcsey* Béla kamarai tag üdvözölte s egyuttal köszönetet mondott a kamara elnökségének, igazgatójának és tisztikarának azért az odaadó munkásságért, amellyel az előző ciklusban is a kamara törvényszabta feladatait megoldani s a magyar gazdátársadalom érdekeit szolgálmi törekedtek. *Kállay* Miklós dr. elnök meghatározottan köszönte meg a közgyűlés részéről megnyilvánult bizalmát s ismertette egyuttal azokat az irányelveket, amelyek eddigi munkásságának és a jövőbeni tevékenységének is alapjául szolgálnak. Kérte a kamara tagjait, hogy odaadó munkásságukkal támogassák a kamarát a gazdátársadalom érdekeit szolgáló munkásságban. Ismertette ezután azokat az aktuális problémákat, amelyek a gazdátársadalmat legközelebből érintik, így foglalkozott a kereskedelmi szerződések sürgős revíziójának szükségességével, majd azokat a hátrányos következményekkel, amelyek a magyar gazdátársadalmat a réven érték, hogy túlzottan kedvező gabonatermésre vonatkozó hírekkel a szemestermények árának nagyarányú csökkenése következett be, viszont a kapás- és takarmánynövények csaknem katasztrofálisan alacsony termésátlagai a válság határára sodorták a magyar gazdátársadalom jelentékeny részét. A szőlőgazdák évek óta sürgetett jogos kívánalmaira mutogatott rá ezután *Kállay* elnök. *Kóós* Mihály dr. államtitkár, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója elismerését nyilvánította arról a munkásságról, amelyet a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara az első hatéves ciklusban kifejtett. Rámutatott arra is, hogy azok az eredmények, amelyeket a magyar mezőgazdasági kamarák a mezőgazdaság érdekeinek képviselete terén elértek, még távolról sem kielégítőek, éppen azért szükséges, hogy az autonóm kamarák tagjai a gazdátársadalom egésze által rájuk bízott feladatnak meg is feleljenek. A tárgysorozat következő pontjai értelmében *Czegledy* Mihály dr. m. kir. gazdasági főtanácsost, *Vay* László báró felsőházi tagot és *Paulusz* Márton m. kir. gazd. tanácsost kamarai alelnökké választotta a közgyűlés, majd az igazgatóválasztmány, állandó bizottságok, országos kamarai és kamarai kültagok és a tisztikari választások folytak le egyhangú határozattal. Ezután a kereskedelmi szerződések revízióját, növényvédelmi törvény megalkotását, a kartelkérdés és ingó jelzáloghitel törvényhozási rendezését kérte határozatilag a kormánytól a kamara elnökségét, hogy Debrecenben felállítandó rádióadóállomás létesítése érdekében minden lehető tegyen meg. A kamara új tagjai nevében *Füzessy* Imre török-szentmiklósi kamarai tag szólalt fel ezután s az új kamarai tagok odaadó munkakészségéről tett fogadalmat. *Kállay* Miklós kamarai elnök berekesztvén a kamara közgyűlését, *Veress* Géza dr. városi tanácsnok nyújtotta át a földművelésügyi miniszter jutalmát és elismerő oklevélét *Nagy* János és *Pásti* János gazdasági cselédeknek, akik 36, illetve 28 éven át teljesítették egy gazdánál hűséges és megbízható szolgálatot.

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület f. hó 18-án *választmányi gyűlést* tartott *Szilassy* Zoltán gazdasági főtanácsos, az OMGE ny. igazgatója elnöklésével. A választmány főképen az egyesület jubiláris kiállításának előkészítésével foglalkozott, amelynek során az elnök bejelentette, hogy az OMME számára a fél-

százados ünnepek megrendezésére sikerült megszereznie a Miúcsarnokot. A kiállítás látogatottsága ezzel már jóelőre biztosítottnak látszik. A Méhész Szövetség átiratainak tárgyalása során foglalkozott a választmány a méhetető cukornak és a mézpropagandának, továbbá a méhészeti törvény előkészítésének kérdésével is. A méhészeti törvény tárgyalása érdekében feliratot intéz az OMME a földművelésügyi minisztériumhoz, hogy a törvénytervezet még ez év folyamán megvitatható és minél előbb a törvényhozás elé juttatható legyen.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara tejes versenye. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében az egész kamara területére kiterjedő *tejes versenyt* rendez. A tejes verseny 1928. évi november 1-én kezdődik és tart 1929. október hó 31-ig. A jelentkezés alkalmával a tulajdonos tartozik bejelenteni a tehenészet pontos helyét, ahol a tehen istállóva van, a tehen fajtaját, nevét, esetleges törzskönyvi számát. Az ellenőrzés havonta legalább kétszer történik, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara által felkért megfelelő szakember közbejöttével. Az ellenőrzés módzatainak keresztülvételére az ellenőrök részére a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara megfelelő egységes szabályzatot készít. Az ellenőrzés alkalmával nyert adatokat az ellenőrök a kamarához minden egyes próbaféjés után beküldik erre szolgáló nyomtatványainkon. Az abszolút eredmények kiszámítása céljából az ellenőrök a kamarához minden egyes próbaféjés után beküldik, amely azt a debreceni m. kir. vegyiskérileti állomással megvizsgálattja a zsirtartalom megállapítása céljából és az így nyert adatokat felhasználja az eredmények megállapításánál. A zsirtartalom meghatározásának eredményeit a kamara a tehen tulajdonosának kívánására minden esetben közölni fogja. A kamarának jogában áll a tejes verseny ideje alatt a bejelentett adatok helyességét ellenőrizni. A tejes verseny alkalmával felmerülő összes kiadásokat, az ellenőrzést, a zsirtartalom meghatározását, a nyomtatványok költségét a kamara fogja fedezni. A tejes verseny eredményeinek megállapításánál a tehenek két csoportba fognak kerülni, külön elbírálás alá kerülnek a magyar és külön elbírálás alá a nyugati fajta tehenek. A magyar fajta teheneknél az első hat tehen tulajdonosa lesz jutalmazva, illetőleg oklevéllel kitüntetve. A pirostarka teheneknél az első tíz tehen tulajdonosa lesz jutalmazva, illetőleg oklevéllel kitüntetve. Amennyiben a tejes versenyre nagyobb számú bejelentés lesz, úgy a díjak és oklevelek számát a kamara aránylagosan fel fogja emelni. A tejes verseny után minden tehen tulajdonos hivatalos bizonyítványt kérhet a kamarától arra nézve, hogy a bejelentett tehen az 1928—1929. évben megtartott tejes versenyen milyen eredményeket ért el. Ez esetben a tehenet megfelelő jellel (fül-, szarvbélyeggel) látja el a kamara. A jelentkezés határideje november hó 15. A jelentkezési díj 3 pengő. Jelentkezések a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarához intézendők (Debrecen, Hunyadi-utca 5.).

Állatok megbetegedése az Észak-Amerikából érkezett takarmányárpától. Németországi jelentések szerint az utóbbi időben igen sűrűn fordult elő, hogy Észak-Amerikából importált takarmányárpát etetett állatoknál veszélyes megbetegedési tünetek mutatkoztak. Ugyanilyen hírek érkeztek az Angliába szállított árurol is. Az amerikai és a német ellenőrző közegek szigorú vizsgálat tárgyává tették a kivitt, illetve behozott árpát. Az újabb jelentések szerint a hivatalos német vizsgálaton átmert takarmányárpa etetésénél is fordultak elő hasonló megbetegedések, ami azzal magyarázható, hogy a vizsgálatok nem terjedtek ki a hajórakományok egész tömegére. Amerikában a sertések már hosszabb ideje vonakodtak megenni az eléjük szórt árpát, sőt megbetegedések és elhullások is fordultak elő. Még mindig futnak ki az északamerikai kikötőkből takarmányárpa szállítmányok, ami mindenesetre elővigyázatosságra inti a külföldi származású árpát ártoló országokat és azok gazdáit.

Növényvédelem és Kertészet. A szőlő telepítését és annak költségeit ismerteti a „Növényvédelem” és „Kertészet” októberi száma. Cikkeket közöl még a filoxera irtásáról, az aktuális műtrágyázási kérdésekről, az üvegház építéséről, a gyümölcsfák ültetéséről és trágyázásáról, az öreg gyümölcsfák felújításáról, a zöldség elraktározásáról, a rózsá telepítéséről, az örökzöldnövények, fenyők stb. kezeléséről stb. A dusan illusztrált szaklapokból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium) a lapra való hivatkozással készítséggel küld mulatványszámot.

Ha jó szákot, ponyvát, manilát, raffiát, szőlőkötözőfonalat, lótarot óhajt vásárolni, kérjen ajánlatot a 46 óra legmegbízhatóbbnak elismert Fischer J. R.-T. zsak- és ponyvagyártól, Budapest, V., Nádor-u 31/33. Ponyvaköcsönzés.

Ha proteindus abraktakarmány- és mindenféle olajpogácsa-, valamint szárított répaszelet- és melasse-szükségletét úgy azonnali, mint egész évi szállításra, a beltartalom kezeségével fedezni óhajtja, úgy forduljon Zwebner Jacques céghez, Budapest, V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata 140-72

NYILTTÉR.

(A rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzálogkölcsönöket... 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár...

Kendermag

vetésre alkalmas, nagyobb uradalmi tételekben keresetlik. Ajánlatok... 2170

PASTEUR-INTÉZET... a legjobb patkány- és egérirtószer... MINDENŐTT KAPHATÓ!

Minden gazdának nélkülözhetetlen! Szálas takarmánynövények termesztése

Harmadik kiadás... Írták: Szilassy Zoltán és Grabner Emil... 318 oldal, 104 ábrával

Tej+2 C^o-ra

hűtendő, ha annak jó értékesítését biztosítani kívánjuk... Surány Viktor... Budapest, VIII., Balassa-utca II. szám

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi osztálya

Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. emelet... Keres megvételre a Dunántulon egy 1000 holdas jó birtokot...

Jelzálogkölcsönök! Folyószámlákkal! Parcellázások! Mindenemü pénzügyi tranzakciók! Schvarz Gusztáv banküzlet

A magyar talaj gyepesítése... Irta: Thaisz Lajos ny. mezőg. kísér. igazgató... 3 pengő

LÓPOKRÓCOK! Kulföldi, elsőrendű minőségben, két csikkal, 135x190 mm méretben... HAMVAS ERVIN BUDAPEST

44. sz. Bérlevél... 47. sz. Elbocsajtó bizonyítvány... 48. sz. Szegődségi főkönyv

Megjelent a Köztelek Zsebnaptár 1929. évrő 35-ik évfolyam... Szerkesztik: Szilassy Zoltán, Buday Barna

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

Szilárdan áll a kanadai buzapool.

A gabonaárak legutóbbi mesterséges árvisszalélesztésével kapcsolatban sok szó esett arról, hogy a kanadai buzapool megingott, nagy veszteségeket szenvedett...

Table with 2 columns: Province, Price. Manitoba 251,873 \$ (dollár), Saskatchewan 2,870,988, Alberta 1,600,143

A termelők a fenti részfelvétel után az 1927-1928. évi termésü buzáért 142 1/4 dollár végleges ellenértéket kaptak bushelként...

Felesleges a legesekélyebb kommentárt is hozzáfűzni a kanadai buzapool létjogosultságához...

Mi ujság az abraktakarmánypiacon?

A takarmányok, elsősorban az abraktakarmányok piacán az utóbbi időben alaposan megváltozott a helyzet. A rendkívül kedvező, szinte tavaszianak mondható időjárás következtében...

A prompt korpa ára hivatalos jegyzés szerint 1950 pengő, azonban ennél az árnál olcsóbban is van kínálat...

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytőzsde. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1928 október 22. Árak 100 kg-ként, budapesti paritásában...

ékelte forgal... zata lanyhult... Budapesti v... 1928 október 22-én a budapesti gabonatorzsden továbbra is lanyha volt a kenyérmagvak irányzata és mért...

sékelt forgalomban a buza 10, a rozs pedig 15 fillérral olcsóbbodott. A takarmányemlék piacán a tengeri irányzata lanyhult és az ára körülbelül 30 fillérral olcsóbbodott.

Liszt- és élelménypiac. Budapest, 1928. október 22. Budapesti lisztárak, 6-szi: dara 42.50, duplanullás 41.50, 0-as 41.00, 1-es 40.00, 2-es 39.00, 4-es 37.00, 5-ös 35.00, 6-os 30.00, 7-es 28.50, 8-as 26.00, vidéki lisztárak: duplanullás 38.00, 0-as 37.50, 2-es 35.00, 4-es 34.00, 6-os 28.00, 8-as 26.00 pengő métermázsánként.

Burgonya. (A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének jelentése.) 1928. október 25. A mai felhozatal a budapesti vásárcsarnokba 29 vagon magyar és 6 vagon osztrák burgonya volt. Árak mázsánként vagontételen a következők: 6-szi rózsaburgonya 14.00-15.00, nyári rózsaburgonya 18.00-20.00, fehér burgonya 10.00, Élla-burgonya 13.00-13.50, Wollmann-burgonya 9.50, osztrák stockeraui burgonya 15.00-16.00 pengő. Az osztrák árú behozatalának ezidőszáráig nincs nagyobb jelentősége, mert minősége a tavaly behozott burgonyáé alatt marad. A budapesti olcsóbb árakra az irányzat a termelőhelyeken is ellanyhult.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásártanárságának jelentése.) 1928. október 19. Árak métermázsánként pengőben: réti széna I. r. 6. 18.00-18.50, réti széna II. r. 6. 14.00-15.00, réti széna III. r., caomagolásra 9.50-12.00, muharszéna 16.00-20.00, lucernaszéna 18.00-21.00, lucerna és muharkeverék 18.00, alomszalma I. r. 6. 6.50, alomszalma II. r. 5. 5.50, zsuzszalma 8.50 P.

Budapest-józsefvárosi takarmánypiac. 1928. október 19. Takarmánycikkben élénk kereslet volt. Eladott préselt állapotban elsőrendű széna 18.00-20.00, lucernaszéna 21.00, muharszéna 19.00, löhere széna 19.00, alomszalma 5.20 P-ért k-kint, budapesti pályaudvarokon átadva.

Külföldi terménytörsdek. Újpesta, október 22. Az irányzat állandó. Jegyzések 100 kilónként, egyéb megjelölés hiján feladóállomásra: buza bácskai, szerémségi és felsőbácskai 252.50-255.00, bánáti 247.50-250.00, takarmányárpa bácskai, szerémségi és bánáti 61 kilós 255-260, tavaszi árpa bácskai 68-69 kilós 285-290, baranyai 71-72 kilós 295-300, zab bácskai, szerémségi és szlavóniai 250-252.50, tengeri szlavóniai szárított 290-295 dinár. (1 dinár = 6.10 P.) A többi árucikk változatlan. A forgalom búzában 26, árpaiban 1, tengeriben 19 és lisztben 10 vagon volt.

Pozsony, október 22. Örlemények a mai forgalomban nyugodtan tendáltak. Zab továbbra is szilárd volt. Jegyzések métermázsánként, egyéb megjelölés hiján feladóállomásra: 78-80 kilós buza 184-187, 76-77 kilós 180-182, magyar buza tranzit Oroszvár 156-157, bácskai, bánáti pozsonyi uszályból 160-161, jugoszláv alsóisztravodéki pozsonyi uszályból 160-161, rozs 178-181, zab 173-176, felvidéki nagyszemű tengeri 160-163, feherbab 400-410, ipari és Wollmannburgonya 34-42, korpa 125-126, külföldi pozsonyi uszályból 121-122, tranzit Szob 119-121 cK. A többi cikk ára változatlan. (1 cseh korona = 9.17 P.) - Wien, október 22. Változatlan árak mellett a piac tartott volt.

Hamburg, október 22. Belföldi kenyérgabona irányzata ismét igen nyugodt volt és az árutulajdonosok engedelményekre is hajlandók voltak. Külföldi árpa és tengeriben a helyzet változatlan. Zab nyugodtan tendált. Jegyzések tonnánként: buza franko Hamburg 232-234, ab Mecklenburg-Hollstein 222-224, rozs franko Hamburg 228-230, ab Mecklenburg-Hollstein 218-220, takarmányárpa belföldi feladóállomásra 204-210, sörárpa 220-246, dunai 200-204, kanadai 204-208, zab franko Hamburg 224-228, ab Mecklenburg-Hollstein 212-216, tengeri, eredetének megjelölése nélkül, elvámolt, lanul, franko Hamburg 183-185 márká. (1 márká = 1.37 P.) Külföldi gabona cifrijegyzései: I. r. Manitoba buza novemberre 14-15, II. r. októberre 13.20, III. r. októberre 12.55, Rosafé novemberre 12.05, Barusso novemberre 12.05, Hardwinter I. r. október-rovemberre 12.40, dunai és delorosz árpa novemberre 10.95, La Plata tengeri loko 10.80, Mixed, II. r. decemberre 10.30 hfl. (1 holland forint = 2.29 P.) - Liverpool, október 22. (Terménytörsdezárlat.) Buza decemberre 9.2/8, márciusra 9.2/8, májusra 9.2/8, októberre 9.2/8, La Plata tengeri szeptember-októberre 39/6, október-novemberre 39/6, november-decemberre 39.9 shilling. Az irányzat tartott. (1 shilling = 1.40 P.) - Chicago, október 22. A buzapiac irányzata a hét első tőzsdénapiján egyenlőtlenül alakult. Nyitáskor árlemorzsolódások voltak tulajdonban, kapcsolatban a lanyhább külföldi jelentésekkel. A tőzsdéid későbbi folyamán is érvényben maradtak a nyitás alacsonyabb árjegyzései. A tengeripiacon az exportkereslet megélénkülésére árvajutások mutatkoztak. Zárlati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza decemberre 112 3/4 (113), márciusra 117 3/4 (118 1/4), májusra 120 1/4 (120 3/4). Tengeri decemberre 82 (81 1/4), márciusra 83 1/4 (82 1/4), májusra 85 3/4 (85 1/4). Zab decemberre 43 (42 3/4), márciusra 44 1/4 (43 3/4), májusra 44 3/4 (44 1/4). Rosz decemberre 100 3/4 (100 1/4), márciusra 103 (103), májusra 105 1/4 (105 1/4). (1 dollár = 5.71 P.) - Buenos Ayres, október 22. Buza novemberre 10.07, februárra 10.14, tengeri novemberre 8.95, decemberre 9.05, zab februárra 7.80, lenmag decemberre 16.10, februárra 15.40 peso. (1 peso = 2.45 P.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavasár. (Budapest székesfővárosi vásártanárságának jelentése.) 1928. október 22. Felhajtott bika I. r. 3, II. r. 25, III. r. 17, ökör I. r. 7, II. r. 60, III. r. 20, tehén I. r. 5, II. r. 101, III. r. 30, bivaly III. r. 2, összesen 270 darab. A vásár irányzata lanya volt, a bikák árai kg-kint 4-8 fillérral emelkedtek, a többi minőségek változatlanok. Eladatlannul visszamaradt 32 darab. Árjegyzés élősulyban: bika, tarka I. r. -96-110, kivételesen 112, II. r. -84-94, III. r. -88-82, ökör, magyar I. r. 104-112, II. r. -83-102, III. r. -52-75, tarka I. r. 102-124, kivételesen 134, II. r. -82-111, III. r. -60-80, tehén, magyar II. r. -76-88, III. r. -56-69, tarka I. r. -94-112, kivételesen 120, II. r. -70-92, III. r. -46-68, bivaly, magyar -69, növedék (éves) -56-111, kiesontozni való -28-44 P kg-kint.

Budapesti szarvasmarhavasár. (Budapest székesfővárosi vásártanárságának jelentése.) 1928. október 19. Felhajtás 385 darab élősúlyú szarvasmarha. A vásár irányzata lanya volt, az árak kilogrammonként 4 fillérral estek. Jegyzett

árak: élősúlyú, belföldi szarvas I. r. 1.40-1.52, kivételesen 1.56, II. r. 1.20-1.32 P kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1928. október 22. A hétfői ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3600 darab volt, ebből angol 452 darab, eladatlannul visszamaradt 940 darab, ebből angol 111 darab volt. Primára kellemesebb, egyébre vonatkoztatott irányzat mellett a következő árakat jegyezték: Prima urasági 1.80-1.82-1.84, prima szedett 1.66-1.70, közép 1.34-1.48, könnyű, jobb 1.10-1.20, könnyű, silány 1.00-1.10, öreg urasági 1.60-1.62, öreg szedett 1.30-1.46, angol sonkamaiac 1.20-1.50, hus 1.40-1.80, zsír 2.60-2.64, szalonna 2.36-2.40, hasított félsertés 1.92-2.10 P. A téli beállítani való soványserítés 1.35-1.40 P. A keddi vásárra a felhajtás körülbelül 1300 darab volt. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezet bizománya huzalára sertéseket elfogad és olcsó előleget biztosít.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi vásártanárságának jelentése.) A Budapestben 1928. évi október hó 18-án tartott heti lóvásárról. A vásári forgalom közepes volt. Felhajtott I. oszt. ló 748 darab. Eladott 331 darab. Eladatlannul maradt 407 darab. Árak: Jobbminőségű lovak: hátsó, csikó 20-80, igás kocsi (nehéz, nyugati fajta) 300-520, igás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 270-400, számar 43-70, alárendelt minőségű lovak 15-270, vágólovak 20-180 P. Fővárosi vágóra vásároltak 58 darabot, vidéki vágóra vásároltak 88 darabot.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsernok R. T. jelentése.) 1928. október 23. Árusító fiókjainkban a kannafej fogyasztói ára változatlanul 44 fillér.

Különfelek.

Szesz és szeszitalok. 1928. október 21. A szeszüzletben úgy a nagyban, mint a detail forgalomban változatlan élnék a forgalom, és a szeszáruk a legutóbbi jegyzés szerint változatlanok maradtak. Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkaüzletben az élnék kinálattal szemben a kereslet is élénkebb, diórköly 5.-, ujtörköly 4-4.10 P, seprőpálinka 4.70-4.80 P, nyáriszilva 4.80-5 P-ig, kékszilva 6.40-6.50 P-ig, borpárlat 5.80-6 P-ig kelt az termelőállomás 10.000 literfokunkint + 2% forgalmi adó.

Cukor. London, 1928. október 22. (M. T. I. jelentése.) Cukortőzsdezárlat. "B" típusú fehér cukor londoni szabadraktárból: novemberre 12/4 1/2-12/6, decemberre 12/6-12/6 3/4 shilling per centweight. Az irányzat csendes. (1 cwt = 50.8 kg, 1 sh = 1.40 P.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. K. Magtáros, magtárkezelő a bírói gyakorlat szerint (Debreceni kir. ítélőtábla II. 12. sz. 1911.) gazdasági cselédnek tekintendő, tehát a felmondás a gazdasági cselédkével azonos elvek szerint történik.

B. L. Pusztakiszcséve. Kérdezett gazdasági alkalmazott egy drb marhatartási váltása napi két liter tej, azonkívül évi 150 P-ben állapítható meg és borjuvátság címén annyit veendő fel, amennyit vidékükön el tudott érni akkor, amígdon tovább már nem tarthatta. A borjuvátság 60-100 P között szokott általánosságban mozogni, ha választás után kell eladniok. O. J. dr.

V. L. B. A minőségi differenciát levelében közölt takarmányátvételénél csak a takarmány látása alapján lehetne megmondani, mivel szerintünk az a differencia lértendő meg, ami a két takarmány minősége között a valóságban mutatkozik és anélkül, hogy a most átadandó takarmányi látnánk, nem lehet elbírálni, hogy a 720 q jöminőségű takarmány az annak idején átvett 800 q rosszminőségű takarmánynál mennyivel ér többet. A valószínűség azonban azt mondja, hogy ha a 800 q olyan rossz volt, mint az a levélből értődik, akkor a felajánlott 12% kevés. O. J. dr.

F. D. M. Véleményünk szerint azáltal, hogy a bérlet 35 kat. holdból négy holdat megrágyázott, nem telet eget a trágyázási kötelezettségnek, mert ilyen körülmények között nem minden 4 év, de még minden 6 évben sem jutna trágya minden részre. Már pedig az egyszerű gazdálkodás ezt szükségessé teszi. Amennyiben a 35 hold nem mind szántó, úgy ez az elv ehhez mérten alkalmazandó. A kérdésre, mivel nem tudjuk, hogy tulajdonképpen a kérdéses területen mennyi széna és szalma termelt, szabatosanban nem válaszolhatunk. O. J. dr.

K. J. Az 1876. évi XIII. t.c. 61. §-a szerint külső cselédnek a felmondásnak a szolgálati idő lefolytat megelőző két hó előtt kell megőrtönnie. Ugyanennek a törvényeknek 60. §-a felvilágosít, hogy ki az éves cseléd: a külső cseléd ha más ki nem köttetett, évesnek tekintendő, mely a szolgálatbalépéstől veszi kezdetét. A fentiek szerint, ha a kérdezett cselédnek szolgálati ideje 1928. évi április hó 24-én kezdődött, úgy ez 1929. évi április hó 24-ig tart, tehát az új bérlő február hó 24-én mondhat fel nekik. O. J. dr.

V. L. E. Gazdatiszti járandóság címén eddig élvezett 3 drb ökörköszönt levő tehéntartás helyett (borjutartás csak elválasztásig), ha tejjben lesz az egész megválvá, legalább napi 3 liter tej darabonkénti megváltás a méltányos. O. J. dr.

S. M. Ha a bérleti szerződésében csak az lett kikötve, hogy a bérlet lejártakor 80 hold lucernát köteles átadni és egyéb megszorítás nincs, azon esetben, ha Ön igazolmi tudja, hogy a lucernát az ősz elején az időjárás következtében nem tudta elvetni, de megvette rá a szükséges előkészületeket és mint jelzi, a földet most aszerint készítette elő, hogy tavasszal a 80 hold lucerna elvetése biztosítva lesz, eleget tett szerződésbeli kötelezettségének.

Sz. V. A gazda 30 napig köteles a cseléd kórházi ápolási költségeit viselni, tekintet nélkül arra, hogy a kórházi ápolást közvetlenül megelőző időben a cseléd már házi ápolásban részesült. A házi és kórházi ápolás együttes időtartama azonban maximumán 45 nap. A közigazgatási bíróságnak állandó gyakorlata, hogy a gazdasági cseléd előzetes házi ápolásának időtartamát a kórházi ápolás időtartamába befutja úgy, hogy a gazda összesen csak 45 napig köteles gazdasági cselédnek ápolási díjat viselni, amely ápolási díjakból maximumán 30 nap lehet a kórházi kezelésre eső ápolási díj.

MÉLYHÜTÉS - JÉGGYÁRTÁS minden szakértelem és vegyszer nélkül! A SVÁJCI BROWN-BOVERI-FÉLE 1765 piros-ezüst A=S hűtőautomatával. Gellért Ignác és Társa R.-T. Budapest, VI., Podmaniczky-u. 41. WIEN TELEFON: AUTOMATA 212-91 BRÜNN

Cipők, bakancsok és eszímák legolcsóbb nagyban árban szállít! Kiss H. cipőnagykereskedő, Budapest, VII., Miksa-utca 13. Dohány-utca sarkán 1874. Férő vagy női finom box lovagcipő P 55-75. Férő sárga vagy fekete strapacsiszma, kemény vagy puhaszaru, kipróbált tartós minőség P 32, P 30. Férő sárga halina-csiszma, mag a s tehénbőr bőrdzseggel P 32, P 30. Férő la sárga tehénbőr bakancs P 12-13-20. Férő finom box cipő P 22, 20, 28. Férő sárga vadász-és sportcipő, bőr bevarrott nyelvé, dupla talp P 22-26-24-34.

Erdélyből szállított uradalmak részre elsőrendű fehér és tarka jármosökröket valamint bivalyokat és tinókat jutányos árban. BLUM LÁZAR Cluj (Kolozsvár), Calea Motilor, volt Monastori-ut 33.

Gazdasági cselédek szolgálati viszonyai a vonatkozó összes törvények és rendletek. Irta: Dr. Pernecky Béla. Ára 2 pengő. "Patria" R.-T. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Uradalmi nehéz téli gyapjulópokrócokat páronként 35 pengőért szállít! Sohr Pál lópokrócotelep, Kaposvár Korona-utca 9. Tekintettel a rendkívüli jó minőségre és olcsó árra, ajánljuk, hogy a gazdaközönség lópokrócsúkségletét biztossá és rendelését, ha utóbbi szállításra is, mielőbb eszközölje.

Az alföldi futóhomoktalajok okszerű mezőgazdasága Irta: WESTSIK VILMOS nyug. m. k. gazd. felügyelő. Ara bérmentes küldéssel 5 pengő. Ezen értékes műben szerző a futóhomokos mezőgazdaság teljes üzemet mutatja be, így elvezeti az olvasót a futóhomok változataitól és tulajdonságaitól kezdve, a művelés, a trágyázás és növénytermelésen keresztül egészen a növénytermesztési beosztásig. "Patria" R.-T. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Téli tartásra vállalunk éven felüli növendék-szarvasmarhát

Főintézőség, Ercsi

2166

A Magyar Kir. Minisztérium 1928. évi 4270. M. E. sz. rendeletével a trágyagipsz vámmentes

behozatalát engedélyezte.

Felvilágosítással és árajánlattal szolgál a világhírű egeresi gipszgyárak magyarországi kizárólagos képviselője

GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 15. TELEFON: 805-25

Versenytergályalási hirdetés.

Pécs szab. kir. város állatállománya részére szükséges

1000 q (egyezer) csövestengeri

szállítását nyilvános írásbeli versenytergályalás útján kívánjuk biztosítani.

Felhívjuk tehát a vállalkozni szándékozókat, hogy 800 (nyolcszáz) pengő bántópenz letételét igazoló városi letéptenzári nyugtával felszerelt ajánlatukat zárt borítékban elhelyezve a város gazdasági ügyosztályához (Városi színház III. emelet, 80. sz. alatt) folyó évi november hó 5-ik napjának déli 12 órájáig nyújtsák be, amikor és ahol az ajánlatok nyomában fel fognak bontatni, amely eljárásnál az ajánlattevők, vagy megbízottaik jelen lehetnek.

A szállítási feltételeket és ajánlati mintát a fentmegjelölt hivatal kívánatra kiadja, illetve postán elküldi.

Pécs, 1928. évi október hó 17-én.

2169

A város tanácsa.

ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET

BUDAPEST, IX. KERÜLET, KÖZTELEK-UTCA 8. SZÁM

Automata 866-01 TELEFON Automata 866-05

Az OMGE üzemi és számtartási osztálya

minden tekintetben előmozdítani kívánja a gazdák közönségnek érdekeit, s ezért elvállalja a következő munkálatokat:

- Gazdaságok könyveinek vezetését és ellenőrzését, tisztajövedelmi mérlegek elkészítését és hitelesítését.** Értékesítésre megbízottunkat a helyszínre küldjük, aki ott lefoglalja a cselekvő, szenvedő és tisztá vagyont, felfeketi a könyveket és a gazdaság vezetőjét a könyvelésre vonatkozólag utbaigazítja. A mai viszonyok mellett nagyon fontos az, hogy olyan számtartás álljon a gazda rendelkezésére, amely áttekinthető és megbízható. Sok kára van a gazdának abból, ha nem vezet rendes számtartást. Adózás szempontjából is előnyben részesülnek azok, akik rendszeres számtartás alapján készített tisztajövedelmi mérleggel igazolják gazdaságuk jövedelmét. Ezen kíván segíteni az OMGE számtartási osztálya.
- Adó- és illetékügyekben tanácsot és szakszertű felvilágosítást ad,** anélkül azonban, hogy hatóságok előtt képviseletet vállalna.
- Üzemi kérdésekben felvilágosítással szolgál,** üzemeterveket készít, becsléseket végez, szakértőként eljár bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérletadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. **Elvállalja élő- és holtfelszerelés felleltározását, becsléését.**
- Vasuti fuvarlevelek és gyógytári vények** díjszámításának a felülvizsgálását. Felhívjuk a gazdák figyelmét arra, hogy vasuti fuvardíjajukat csekkklapon fizessék. Részletes felvilágosítással és csekkklappal szolgálunk erre vonatkozólag.
- Ingatlanforgalmi osztályunk** elvállalja birtokok adásvételének vagy bérbeadásának lebonyolítását, előnyös birtokbérletek szerzését. Biztosítási ügyek legelőnyösebb lebonyolítását.

Saját érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha mennél gyakrabban veszi igénybe ezentul osztályunkat, mely mint központi iroda minden tekintetben teljes titoktartás mellett rendelkezésre áll. **Adóbevallási órára évről-évre készítenek és hitelesítünk.** A zárszámadásoknak mielőbbi beküldését kérjük. **A mérleg-hitelesítést egy gazdaság se muassza el az idén annak elfogadása érdekében. Aki osztályunkat igénybe óhajtja venni, kérjük saját érdekében ezirányú, mielőbbi szives értesítésüket Budapest, IX., Köztelek-utca 8. címre.**

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Igazgatósága.

Az Örkénytábor Csurgói major (Budapest Lajosmizsei vonal) vasúti állomás közvetlen szomszédságában fekvő **109 hold elsőrendű fiatal termő szőlő 87 magyar hold mezőgazdasági területtel** kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Közlelbi felvilágosítást nyújt az **Egyesületi Cegédei Ipar, Kereskedelmi Népbank R.-T. Cégéde.**

Szénát, szalmát,

lucernát, lóherét, zabosbukkonyt és muhart **ELAD ÉS VESZ** minden mennyiségben

Schreiber Béla Kereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, VII., Izabella-utca 34.
Telefon: József 320-32 2011 Telefon: József 438-49

Mezőgazdasági traktorok szerkezete és kezelése

Írták: **Erdei János és Göllner János** gazd. akadémiai tanárok

Tartalma főbb fejezetekben: A traktorok ismertetése. Karburátoros, izzófejű motorok. Diesel-rendszerű motorok. A kocsiszerkezet. A traktor működése. Mezőgazdasági traktorok műszaki adatai. Traktorok munkabírása és a traktormunka költsége

Ara 10 pengő

"Patria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 26. szám (Köztelek)

KÖLCSÖNT ÓHAJTÓK fordulhatnak körvetlenül **Agrária Részvénytársasághoz,** tel.: J. 418-79 Budapest, Erzsébet-körút 2. tel.: J. 418-79. Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány millióért amortizációs kölcsönt 7% -os típusban készpénzben is. Amerikai bankkölcsönök bekebelezési illetékmentesen kölcsönökre kaphatnak rövidtávú vagy hosszabb időre **Kisbirtokokosok is.** 2142

Kölcsönök 2 nap alatt megszavazást nyerhetnek

Mérleggyár
ZISKA J. utóda
Rostély György
Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz.
Telefon: Torz 246-12

Alapított: 1872 1818 **Javításokat elfogadjuk!**
Árjegyzéket bérmentve küldök.

Kitűnő minőségű idei préselt buzaszalma

bármely mennyiségben kapható a **Nyírség Mezőgazdasági és Ipari R.-T.**-nél, Görög-szálláson. 2147

Új, második bővített kiadásban megjelent: Általános állattenyésztéstan

Írta: **Dr. Wellmann Oszkár** főisk. tanár. 334 oldal, 196 képpel és 4 színes melléklettel. Ara 12 pengő.

"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Viharlámpa 300 gyertyafény. Éjjeli munkánál nélkülözhetetlen

Phoebus-Standard

Petróleumgáz-lámpák nappali fényt árasztanak. Kellemessé teszik estéit.

Asztali, függő és hordozható formákban. 14-20 óra alatt fogyaszt 1 liter közönséges petróleumot. Fizetési könnyítések. Kérjen ismertetést.

Vezérképviselő: **Ardó József** BUDAPEST, VI., Tel.: 216-34 Vilmos császár-ut 43.

A legelőkérdés és annak fontossága

Írta: **Dr. Piukovich József** Posti vármegyei lb. főszolgabírája

Ara 6 pengő

Ez a rendkívül heces mű azt az utat igyekszik megkeresni, amelyen a nagyjelentőségű kérdés a szükséges orvoslást megtalálhatja és az anynyira fontos legelőkérdésnek javulását kedvezőbb körülmények közé óhajtja hozni. "Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Virágcserepet
8-12 cm. átmérőig minden mennyiségben szállít: **Tóth József** agrár- és ipari anyagkereskedő, Budapest, VII. ker., Izabella-utca 11. (A Magyar Színházkal szemben.) 2158

Soványsertés-eladás.

50 drb. márféléves koccsitűdő, páronként 150 kiló 15 " márféléves ártány, " 100 120 " nyolchónapos koccsitűdő, páronként 85 kiló 85 " nyolchónapos ártány, " 70 eladók. Az eladó sertések 80%-al átvészelték, kintott prima, boállásra való anyag. A koccsitűdőknek márkájuk. **Csabaj Gyula** gazdaságában, Csobaj, Szabolcs m. Posta, telefon Csobaj, vasúti állomás Tercel. 2144

Állat-, termény-, anyagszámadás

a "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) kiadásában megjelent!

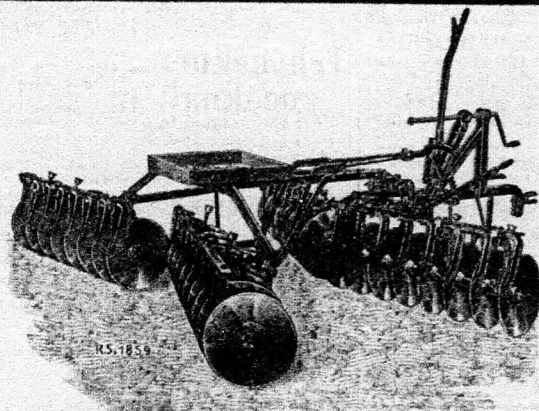
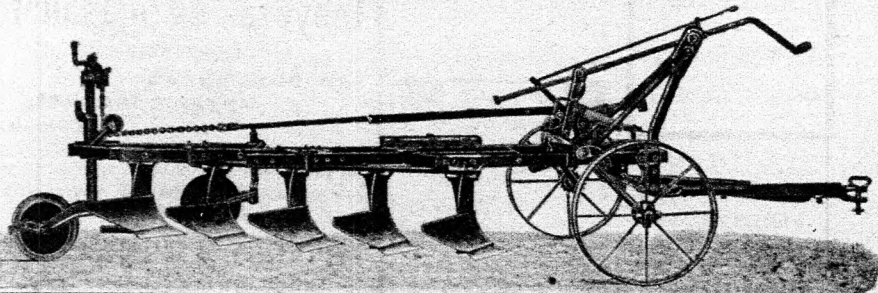
Állat-, termény- és anyagszámadás nagyobb gazdaság kimutatásainak összefoglalására szolgáló a következő számlákat tartalmazza:

- Lovak számlája
- Szarvasmarhák számlája
- Juhok számlája
- Sertések számlája
- Gabonaneműek számlája
- Olajosok és hüvelyesek számlája
- Vetőmagvak számlája
- Gumós és gyökerneműek számlája
- Erotakarmányok számlája
- Szálatakarmányok számlája
- Élelmiszerek számlája
- Kenő- és világítóanyagok számlája
- Vasak és fémek számlája
- Lemezek és csavarok számlája
- Lánc, szeg stb. számlája
- Eszközök számlája
- Eszközök és kenderárak számlája
- Különbéle raktári anyagok számlája
- " " " " " "
- " " " " " "
- Festőanyagok számlája
- Fűtőanyagok számlája
- Építési anyagok számlája
- Épület és bognárfák számlája
- Zsákok és ponyvák számlája
- Hordók számlája
- Üres nyomtatványok

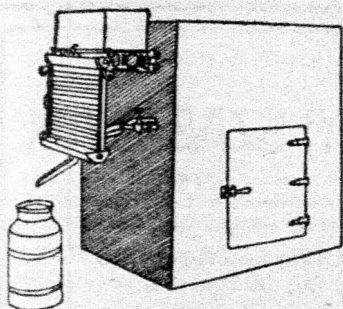
A nyomtatványokon a bevétel és kiadás egymással szemben vezethető, tehát az egyenleg azonnal kimutatható. A könyv lapjai finom könyvpapíron készültek. Az állat-, termény- és anyagszámadás 80 lapos terjedelmű. Nagysága 31x47 cm. jó erős vászonkötésben, elől tárgymutatóval, **ára: 52 P**

A bekövetkező időnyre mérsékelt árakon ajánljuk az eredeti **SACK**-gyártmányu
dupla tárcsásboronákat
 és mindenféle **tarlóhántókéket** traktor után való
 nagyságu használatra.

Mindezek raktárunkban megtekinthetők.

PROPPER SAMU R.-T.
 Budapest, V., Vilmos császár-ut 52. szám.

TEJTERMÉKEIT
 jobban értékesítheti, ha

FRIGIDAIRE MÉLYHÜTŐT
 használ.

Ajánlattal szolgál:

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. SZÁM
 Telefon: Automata 898-86 Sörgönyoim: HANCO Budapest

Garantáltan legjobb minőségű **tőzefekál-komposzttrágyát**

azonnal szállít váltóhittel ellenében is és előjegyzéseket elfogad:

A Magyar Városok Gazdasági Központja R.-T.
 Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 40. Telefonszám: József 398-21

GÖZEKE

-részleteket mindenféle gyártmányú gőzkezekhez készít és szállít precíz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET**

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON
 Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. Ford-autók. Fordon traktorok képviselője.

Futóhomokon, lápon, sáros, süppedékes talajon,

emelkedéseken egyaránt szánt az

50 HP LHW TRAKTOR

(kb. 35 vonóhorog-lóerő)

Felvilágosítással szolgál:

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi R.-T.
 Budapest, VI. ker., Teréz-körut 40-42. sz.

A TRAKTORT PRÓBASZÁNTÁSRA LEKÜLDJÜK.

Közlekedés
 1928/94. márc.

YAM.

ordulhatnak
 özelelül
 ághoz,
 tel.: J. 418-79
 ány milliárd
 épénzben is
 kékmentesen
 esseab időre
 2142

yerhetnek

gyár
 tóda
 yörgy
 utca 47. sz.
 248-12
 ifogadók:
 költők.

lma

pható
 lasági
 örög-
 2147

egjeleni:

léstan

sk. tanár.
 emléklottel.

Buda-
 sztelek)

epet

monnyiség-
 agyagipari
 FIL. ker.
 ar Szentkirály-
 2153

adás.

150 kiló
 70
 85 kiló
 70
 vészeltek,
 csak mino-
 aságban,
 obaj, vasut
 2144

adás

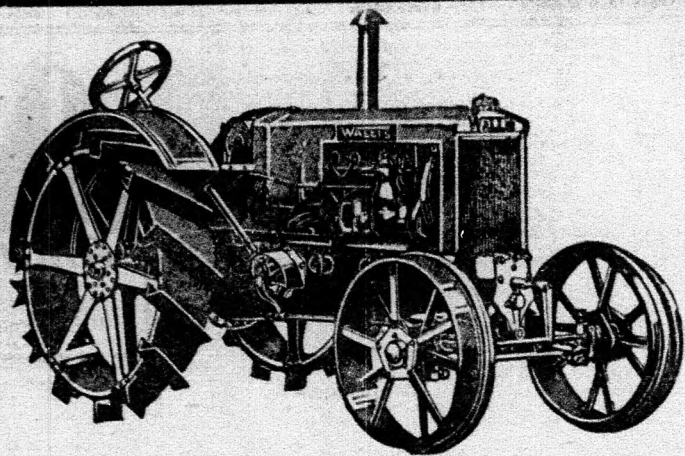
-ut 25.)

ra szolgál

g azonnal
 gszámadás
 rai 52 P

A világpiac vezető traktortipusa
a MASSEY-HARRIS-féle

WALLIS-TRAKTOR

Fölényét bizonyítják a Müegyetem által hivatalosan megállapított eredmények, amelyek szerint a

WALLIS-TRAKTOR

középkötött talajon óránként 1-2 kat. holdat 20 cm. mélyen szánt fel és kat. h.-ként 6-15 kg. petróleumot fogyaszt.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Nyugati fiók: VI., Vilmos császár-ut 63.

Farkas és Társa R.-T.
lakatosárú- és vasaszerkesztő gyár
Budapest, VI., Lehel-utca 8.
Telefon: Lipót 908-82

Kovácsolt-, idomvas-, magtár-,
istálló-, pinco- és tetőablakok,
rácsos kapuk, rácsos kerítések raktárról
azonnal szállíthatók. 1501

Gőzekebérszántást

őzsi és tavaszi szántást, gyeptréset, szőlőtelepek
faiskálák, erdőszékek mély rigólirozását elvállalja

Wolf Ernő, Budapest-Kelenföld

2073 Telefon: József 358-65 Hűrgőnyelv: Wolféke Budapest

Mangalica tenyészhanak és tenyészborjak

kaphatók Csobajl Gyula, Csobaj, Szabolcs megye,
vasútállomás Tarcsl. A tenyésztő, mely a Mangalica-
tenyésztők Országos Egyesületének tagja. 1922-ben I. kan-
díjat, I. koadíjat. 1923-ban Nagydíjat (Champion). 1924-ben
I. díjjal, I. koadíjat. 1925-ben I. díjjal, I. koadíjat.
1926-ban I. és II. koadíjat. 1927-ben I. koadíjat. 1928-ban
I. díjjal, I. koadíjat nyert a tenyészállatkiállítás. 1928

Erős dupla rugók!

„Gyors, gazdaságos szállítás“

Csekély benzinfogyasztás!

INTERNATIONAL „McCORMICK“

1928-AS LEGÚJABB TÍPUSU

1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 4, 5 ÉS 7 1/2 TONNA HASZNOS TEHERBIRÁSÚ

GYORSTEHERAUTÓK

MEGÉRKEZTEK!!!

Mielőtt teherautót vásárol, saját érdekében tekintse meg telepünkét!

DÉNES B. Részvénytársaság

BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.

TELEFONSZÁMOK: L. 909-89, L. 909-51,
L. 920-63 és L. 963-42
Levelelm: FIOKBÉRLŐ 56.

Tartós szerkezet!

Kitűnő anyag!

Földbírók
10k és 1

Részvény
Egyéb tag

Megint kísé
terve. (—
A tengorib
A kanadal
A szalmazó
A növényvéd
A leveles ré
Hazánk tejl
A berkshire
Törvények
Könyvtárm
Károlyi Sán
„Hangya“
Az idel buz
Átlaga és
Vegyes közl
Tőzsde, ker
Szerkesztől

AZ O

az Ország
iga
Gazdaság
vég
1928. évi ok
a Köztelek
Köz
IV.
A részlete
közöltük.
Budapest,

Az állatt
Az OMGB
bizottsága
1928. év tav
Országos D
amelynek a
tenyészállat
25. napjain
állatvásártel
A rendez
bejelentési ha
felelősen a b

LÓH
KÖL
Mag
Sürgön

Mai szám